

SEHER

Kültür Sanat Edebiyat Dergisi

Kuruluş 1989
Sayı 20

KAIHL Adına Sahibi
Mitat Tekçam

Yayın Danışma Kurulu
Sedat Cankılıç
Ahmet Ercan
Fadime Çoban

Genel Yayın Yönetmeni
Ümit Yaşar Özkan

Yayın Kurulu Başkanı
Feyza Nur Kaya

Yayın Kurulu
Feyza Nur Kaya
Zeynep Berre Tunca
Sude Bucaköz
Abdülkadir Öksüz

Seçme İnceleme Kurulu
Asude Karadeniz
Rumeysa Betül Coruk
Sevde Bucaköz
Rana Canan Cömert
Mehlika Çakmak

Grafik
atölye balık

Hasat Mevsimi

Yine ve yeniden bir dergi mevsimine ermenin tatlı heyecanı sardı bizleri. Öğrencilerimizin gayretiyle nihayete erdirdiğimiz bu zorlu serüveni hayırlısıyla tamamladık. Mevsim hasat mevsimi ve Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nin sepeti yine dergi dolu. Ne kadar şükretsek, ne kadar sevinsek az.

Sadece öğrenci eserlerinin yer aldığı; edebiyat, felsefe, İngilizce, Arapça, fen bilimleri, ilahiyat, tarih, mizah ve gazete başlıkları altında çeşitlendirdiğimiz süreli yayınların biz eğitimciler için ne anlama geldiğini kelimelerle ifade etmek kifayetsiz kalır. Bu dergilerde öğretmenlerimizin rehberliği öğrencilerimizin ise emekleri var. Bu gayretler tabii ki teşekkürü ziyadesiyle hak ediyor.

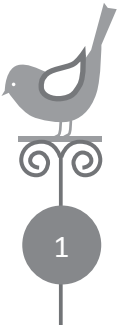
Bu kadar emek, zaman ve heyecan peki neden harcanıyor?

Kurulduğumuz günden beri bir vizyon, bir ideal çerçevesinde ilerlemeyi kendimize şiar edindik. Felsefemiz öğrenciye alanlar açıp, yaparak öğrenmenin yöntemlerini geliştirmek. Okulu ekole dönüştürüp, kendine özgü bir Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi modeli oluşturmak ve buna uygun ürünler vermek. Aslında 30 yılı biraz geçmiş yaşımızla genç bir okul sayılırız. Bilinir ki ekol oluşturmak öyle hemen olmaz. Ekol dediğimiz olgu, birikim ile gerçekleşir ve oluşması on yıllar sürer. Bilinçli eğitim veren her sistemin, mutlaka bir 'model insan' projesi vardır. Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak eğitim stratejimizi bu model insanı ortaya çıkarabilmek yönünde belirlemeye çalışıyoruz. 'Her dergi bir okuldur' derken de 'dergi okulu' ile Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi ekolünü destekliyoruz aslında.

Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi, öğrencilerini kendi eğitim felsefesinin tam merkezine yerleştirerek sosyal faaliyetler, akademik süreçler, uluslararası proje ve etkinliklerle Türkiye'ye öncü, dünyaya örnek bir nesil hedeflemektedir. Yarının Türkiye'sinde bu sıralarda ufuk ve donanım kazanmış öğrencilerimizin olacağını ümit ediyorum.

Öğrencilerimizi bir ideale, bir davaya matuf yetiştirmeliyiz. Çocuklarımıza bilgeliliğin, faziletin, prensip sahibi olmanın, ideallerine yürümenin gerekliliğini öğretmemiz lazım. Ancak bu şekilde başarılı olabiliriz. Bunları öğretmek için Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi, dokuz farklı başlıkta dergi ve sayısız fanzin çıkmasını teşvik etmektedir. Yazar öğrencilerimizin eserleri, vaat ettikleri ve başardıkları geleceğe dair umut ışığı yayıyor.

Ümidimiz odur ki, geleceğe yürüyen erdemli bir nesil bu dergilerden yetişsin.

bu sayıda SEHER

4

rüyada görülen masalda dinlenen rüya
Zeynep Berre Tunca

5

farkettim ki
Ahsen Halıcı

6

belki de
Doğu'nun 7. Kızı

7

kütleyle hacim doğru orantılı değildir.
Hatice Selva Akgül

8

dağın insanları
Feyza Nur Kaya

10

evraka
Abdullah Harmancı, Aybüke Büşra Mumcu

15

ikilem olmuş olacak gibiye ikilem
Siyah Kuş

16

film şeridi
Zehranur Özdemir

18

beyaz perdede doğu'nun sevdaları
Sevde Bucaköz

20

toprak kayması
Çiçek Bostancı

24

istanbul yüzde yüz türkçe'den
yapılmıştır.
söyleşi: ahmet murat

21

ne iş?

Zeynep Sena Uzunboy

22

özgürlük nedir?

Söyleşenler: Nurefşan Yıldız, Esedullah Yağlı

24

istanbul yüzde yüz türkçe'den yapılmıştır.
söyleşi: ahmet murat

27

kıvılcım

Zerre

28

oyunbozan fırtına

Sema Acar

30

“Ah kimselerin vakti yok durup ince şeyleri anlamaya”

36

kilitli kapı

Özlem Çelik

40

bahar geldi haikular açtı

42

kurban bayramı

Yunus Emre Yiğit

43

ötelemeyen berikiler

Beriki Kız

44

mektup

Nur Ketum

45

yeni tını

Sudenur Kayış

46

sezai karakoç sözlüğü

50

zeytin ağacında güvercin kafesi

Emine Betül Öksüz

52

cüda'nın öyküsü

söyleşi: halil ibrahim izgi

Sudenur Kayış, Rana Canan Cömert

56

raskolnikovlarımız

Rana Canan Cömert

57

hasat

Abdülkadir Öksüz

58

hasan aycın olan çizer

Feyza Nur Kaya

60

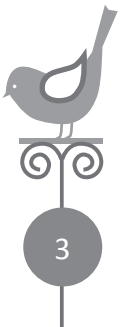
15 Temmuz ve Dergiler

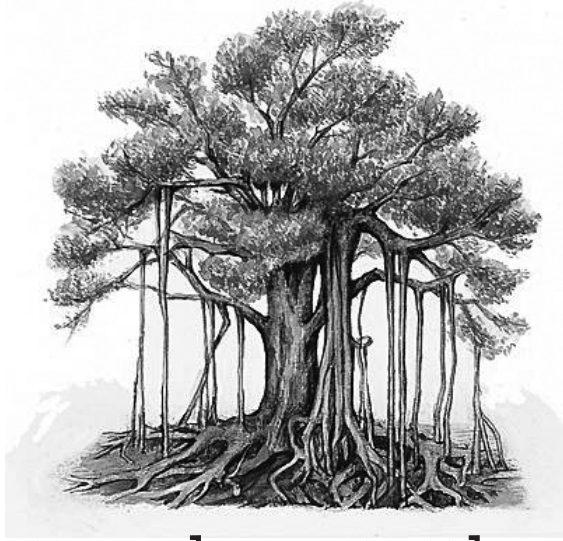
Kawthar Akraa

63

yevgeni zamyatin – biz (мы – мы)

Yağmur Alankuş

rüyada görülen masalda dinlenen rüya

Zeynep Berre Tunca

Bir şair banyan ağacının altında oturmuş, ağzını kapayan uzun bıyıklarını, tıpkı aynasından gördüğü geçmişiymiş-çesine çekiştiriyor. Önündeki kakuleleri bile unutmuş... Daha ziyade o an oradaki ineklerin varoluşu ne evrenin zarif dansından ne de ağaçların gölgelerinde oynayan minik ışık huzmelerinden farklı görünüyor şair için. Bu işte İlhami'nin parmağı olmalı diyorum. Sanki dostum; şairi almış, atmış kartalının sırtına da Bir Varmış Bir Yokmuş'una götürmüş. Şaşırmıyorum. Aynı gün beklediğim üzere İlhami bana da uğruyor. Her defasında buluttan parçalara bölünüp ince ince içeri süzülen dostuma her zamanki nazlı edamla aralıyorum kapımı. Ama bu kez çok etkileyici bir hadisenin haberini verecek postacı erinin yüzüne bürünmüş ve aynı erin koşarcasına adımlarını takınmış da giriyor içeri. "Nerenin rüzgârını kaptın da geldin?" dememe fırsat bırakmadan sarıyor etrafımı. Burnumdan, ağzımdan, kulaklarımdan ve hatta paltomun düğmelerinin arasından titrek bir ayaz gibi sızıp içeri doğru girerek zihnimin ucube duvarlarına vura vura teslim alıyor beni: Niyagrodha, Niyagrodha.

Ben hiçbir şey sormadan İlhami başlıyor anlatmaya: "Bir şair Çin-ü maçindeki banyan ağacının altına oturmuş, ağzını kapayan uzun bıyıklarını aynasındaki geçmişiymiş-çesine çekiştiriyordu. O an şairin içine daldığı şey aslında aynasından fırlayıp gözlerinin odağına ilişen "ben"dim. Bana karşı göz perdelerini indirdiği için ona kendimden -miş getirmiştım. Ama tam konuşmaya başlayacağım sırada beni dost görüp başladı kendini anlatmaya. Sözlerinden şelaleleri içittiğim şair meğerse vakti zamanında Hz.

Süleymanın veziri Asaf'ın yetiştirdiği patlıcangillerden üstün meziyetlere sahip bir çoban şairmiş. İnekleri çok şairane bulduğundan hiçbir patlıcanın aklına getiremeyeceği çobanlık mesleğini yapabilmek için o yerden bu yerden vezir Asaf'ın önüne bitiverirmiş. Vezir de ayağına dolağan patlıcan zata nihayetinde istediğini vermiş. Ve böyle bir süre daha muhabbet ettik sonrasında da sana koştum işte." diyor dostum ve kafasını kaşır bir susuş sergilemeye başlıyor. Ben diyecek bir şey bulamıyorum. İlhami'nin -miş' vermeyerek -miş aldığını, -miş'leri karıştırdığını ilk defa görüyorum. Merakım kabarıyor ve beni şaire götürmesini istiyorum. Susuşunu yarıya indirgeyerek "Tamam ama geceye kadar bekleyelim ki nerede bulacağımızı bilebilelim."

Karanlığın kıyı şeridinde, ay ışığının şairlerce dalgalandığı yeri arıyoruz kartalın sırtında İlhami'yle ve yükselen suların şiirlerce fısıldandığını düşündüğümüz anda beklemeksizin iniş yapıyoruz. Tam o noktada her şey apaçık kalakalıyor. Çoban Şair, III.Selim ve Şeyh Galip birbirlerine sıkıca sarılmış bize bakıyor. Beş evvelden tanışık ruh yan yana gelmenin sıra dışı hazzını yaşıyor.

Hepimiz, hangimizin nefesinin geceye karışacağını bilmemenin heyecanını yaşıyorken şair üstleniyor hemen. Mesut oluyoruz. Önce koca nefesiyle içimizi açıyor ve başlıyor kelimeleriyle evrene ritmik düzen aşılamaya: "Bir Varmış Bir Yokmuş..."

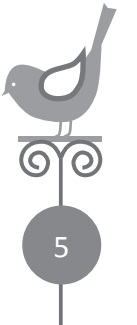
farkettim ki

Ahsen Ha1ı1

Bulutlar varmış,
Bir ocuęun lgatinden haber eden.
ve siması yabancı olmayan ahlār.
Bir çınlaması tükenmek bilmeyen konmak varmış
Gnllerde yankılanan,
Ne doruklardan gelen ne derinlerden.

Konukmuř bize zgrlęmz,
Bucaksız uçsuz saikasından düşlerimizin.
Bir feveranı durmayan iman varmış,
Ruhumuzu dimdik tutan.
Yokmuş ne tutacak matem
Ne de akacak yaş gözlerden.
Bir velhâsılı varmış kelimemizin
Vasıl olan Hakk'a,
Yokmuş hiç bir fasıla.

Zifiri bir zerrede,
Saklanıyormuř hürriyet.
İliklenmiř düęmeleri,
stmze giydirilen zilletin.
Fakat hiç bir eziyetin gücü sirayet etmez,
Bir ruhu varmış,
Dokunmuř izzetle bu milletin.

belki de

Doğu'nun 7. Kızı

Hayatta tek tesellimiz, teselli olmakta saklıdır belki de. Filistin'e, Suriye'ye, Ortadoğu'ya ağlarsak dertlerimiz de gözyaşlarımızla akar; bir Fırat, bir Dicle olur, mazlumlara insanlığın Ab-ı Hayat'ını sunar belki de.

Acılarımız bizi Allah'a ulaştıran otobüslerdir belki de. Her durağın farklı bir kavramla önümüze çıktığı, çıkmaz sokaklarda yolumuzu kaybettiğimiz. Rotamız vicdanımız olmalıdır belki de.

Tanıdığın, bildiğin herkes bir yanılsamadır belki de. Kafanın içinde küçük küçük "sen"lerden oluşan gruplar bağımsızlığını ilan edip yeryüzüne dağılmıştır. Karşılaştığın her "sen" ile sen de dağılıyorsundur belki de.

Dünya'nın adaleti bir terazi değildir belki de. Ölçmesi gereken vicdan yerine kilomuzu ve takım elbiselerimizin kalitesini ölçen bir araç olmuştur da hukukçuların gözü kapalı "Lady Themis"i o teraziyi kullanmayı unutmuştur belki de.

Her sabah kendime verdiğim sözleri, gece yatağıma kavuşup gözlerimi yumduğumda kurduğum hayallerle bozmalıyım belki de. Her şeyin elimizin altında olduğunu sanıp onları bir anda yitirebildiğimiz şu dünyada; daha fazla umut, egzoz dumanlarının arasından "bir yudum nefes" almamızı sağlar belki de.

Zaman, haddini aşmıştır belki de. Yıllardır tanımlanamayan felsefesinin muğlaklığı ile kırıksıklıklarımıza yar-

gıç, günahlarımıza şahit gibi. Biraz sen ve biraz da ben gibi. Biraz da Tanrı gibi. Üçümüz arasında dönen ama kimseye atfedemediğimiz duygularımız gibi. Haddini aşması bundandır belki de.

Şehirlere hafakanlar çağıran insanlardır belki de. Şehirler, fikirleri alınmadan, sancılarla doğurdukları medeniyetler üzerine gri renkler yığılmasından, fabrikalardan nefes alamamaktan şikâyetçidir; onların da şu insan kalabalığından ruhları bunalıyordur belki de.

Türkçeyi sandığımız kadar kullanmıyoruzdur belki de. İnsanları etiketleyebildiğimiz, damgalayabildiğimiz kelimelere sığınırken; hissettiğimizin hüznü mü, efkâr mı, acı mı olduğuna aldırmadan stres adı altında yaşayıp binlerce kelimenin hakkına giriyoruzdur belki de.

Allah'ın fakir insanlara yardım etmesi için dua etmekten fazla yapılacak şeyler vardır belki de. Bu yeryüzü, zeminini güçlünün zayıfa yardımı ile oturtmuştur da; zenginler fakire dua değil, yardım etmelidir belki de.

Hiçbir isyanımız, eleştirimiz, çılgılığımız karşımızdaki-ne değildir belki de. Yaşanacak günlerin yaşadıklarımızdan fazla özlenmeye layık olduğunu bilmek, bir hayal kırıklığıdır, kendimize olan tüm öfkemizi insanlarla tüketmeye çalışıyoruzdur belki de.

kütleyle hacim doğru orantılı değildir.

Hatice Selva Akgül

*İnsanlar intihar etmeden önce dünyadan hiçbir şey götürmediklerini belli etmek için ayakkabılarını çıkarırlar.

*Ayakkabıyı ağaca bağlamak bir ölümü anmak ya da yas tutmak anlamlarına gelir.

Hiçbir yere, hiçbir şeye ait hissetmediğim; ağustos-ta bile kışı yaşayan kalbimin yalnızca bir kardelen üzerinde attığı bu duruma bir son vermek için samimi bir istek duyduğum ancak saf hiçliği hayatımdan çıkaramadığım her gün olduğu gibi kendimi yine evimin yakınındaki sahilde buldum. Kendi ruhumdan sürgün edilmiş benliğimi zinde tutmak istercesine derin bir nefes aldım ve denizin tuzlu kokusunun genzimi yakmasına izin verdim.

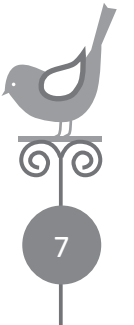
Kumların üzerinde otururken bir atkının boynumu sarıp bedenimi ısıtmasının beni mutlu etmediğini, gece yatmadan önce yastığıma sarılıp ağlamanın sorunlarımı çözmediğini, nereden aldığımı bile hatırlamadığım basit bir bilekliğin bana şans getirmediğini anladığım andan beri hissettiğim boşluğu dindirmek için, beni yutmak istercesine yükselip ritmik bir şekilde kıyıya vuran dalgaların sonsuz maviliğine daldım bir süre...

Hayatta sadece sevmeyi istedim. Hayatın yetim bıraktığı ben, her yetim gibi birilerinin sevgisini ve şefkatini görmek istedim. Beni seven tek bir arkadaşımın bile olmadığı, sadece bana karşı bir şeyler hissettiğini zanneden birkaç tanıdıktan oluşan hayatımda daima sevgiye ihtiyaç duydum. Öyle ki bu ihtiyaç bir süre sonra yatıştıramadığım bir özleme dönüştü. Bana hiçbir şey ifade etmeyen birine, bir şeye ihtiyaç duymaya başladım bir süre sonra... Çok sevdiğim bu şehrin kalabalık sokaklarında yürürken göz göze geldiğim birine,

simidimi paylaştığım bir martının arkadaşlığına özlem duydum. En çok da imkânsız şeylerin özlemini duydum sırf imkânsız oldukları için... Hiç var olmayan bir şeyin hasretini çekip onu arzuladım hep.

Ruhumun güneşin sonsuza kadar battığı acı bir karanlığa boğulduğu o anda deniz kenarındaki bir çift ayakkabıya takıldı gözlerim. Kendimi alıkoymaya çalışsam da dünyanın güneşe çekilmesi gibi tüm benliğimin bir vazgeçişin, bir ölümün kalıntılarına doğru yönelmesine engel olamadım. "Kütleyle hacim doğru orantılı değildir." Ayakkabıyı taşımak zor geldiğinde, bir çift ayakkabının ne kadar ağır olabileceğini öğrendiğimde Newton'a hak verdim. Peki ağır olan ayakkabılar mıydı yoksa Tanrı'nın değer verdiği bir hayat mı?

Sonbahar geldiğinde yapraklarının sararmasından ya da çetin kışta hayatta kalabilmekten daha büyük dertleri olmayan bir ağacın dallarına ayakkabıları bağlarken aslında hangi sebepten olduğunu bilmesem bile yaşadığı tüm anların yalnızca basit birer anıya dönüşmesine izin veren bu kişiye tüm samimiyetimle dua ettim. Ve orada yaşamla ölüm arasındaki o ince çizgide güçlü bir arzu ile bir dilek tuttum. Arkamı dönüp orayı terk ettiğimde ise tüm kaygılarımı, acı ve günahlarımı da o ağaca bıraktığımdan ya da hiçbir mevsimin sonsuza kadar sürmemesi gibi açan bir kiraz çiçeğinin kışıma bir son vereceğinden bihaberdim...

dağın insanları

Feyza Nur Kaya

Burada insanlar bizim koruyucuları olduğumuza tüm kalpleriyle inanırdı. Ta ki bir zamanlar yalnızca radyolar-da çirkin seslerini duydukları jetleri gözleriyle görene dek. Bu an, asırlardır koruduğumuz toprakların düşma-nına karşı çaresiz kaldığımız andı. Köylüler, atalarının yüzyıllar önce gelip sığındığı ve şimdi onların bel bağla-dığı heybetli dağların jetleri durduramayışına hayretle baktılar. O andan itibaren biz de güvenilirliği yitirmiştik, onlar için yurtlarında bulunmanın güvenli olmadığı o bitmek bilmez kara günler gelip çatmıştı. Bir insan için kendi evinin tehlikeli olması çok acı olmalıydı. Geçmiş-lerini terk etmek zorunda olmak... Korkaklıklarından değildi bu ayrılış. Uçurumun kenarında dağların koy-nunda yaşayan koca yürekli insanlar nasıl korkabilir ki? Her biri başkası için, bir amaç için yaşamak istiyor. Belki de bir gün geri gelip yüreklerini dağlayan bu savaşı an-latmak ve kimseye unutturmamak umuduyla. Çocuklar bile, bir yıl önce ailesini kaybeden Topal bile yaşamak için sebepleri olduğunun farkında. O, hayatın değerini ve ne büyük bir hediye olduğunu babasından öğren-mişti. Bu gerçek yıllar öncesinden bugüne taşınmıştı ki varlığının bir anlamı olduğunu bilen ve bu anlamın peşinde koşan çocuklar yetişebilsin. Böylece gerçeği bulma yolunda el ele yürüyen nesiller gördüm. Onlar birbirlerine dağların yere bağlı olduğu gibi bağlılar, bunu bilirim. Savaş, tepelerine beklenmedik bir dolu gibi indiğinde kalmayı, savaşmayı denememiş değiller; gitmekle pes etmiş de değiller. Son çare bu olduğu za-man onlar kalpleriyle savaşmaya, karşı koymaya devam ederler.

Bazen köylülerin dualarını hissederim. Köydeki en büyük evin damında buluştuklarında, sabah güneş doğ-madan camide toplandıklarında hep beraber yaptıkları dualar vardır. Sanki hepsinin kalbi bir yerde birleşmiştir ve o yerden etrafa ışıklar saçılır. O ışığı görürüm ben. İçinde kaybolmak isterim ama ona ulaşamam. Bazen onlardan biri olmak isterim. Onlar hep benim özgür ol-duğuma inanırlar, hele küçük çocuklar. Mesela Topal, defterine resimlerimi çizer; kocaman, heybetli dağlar.

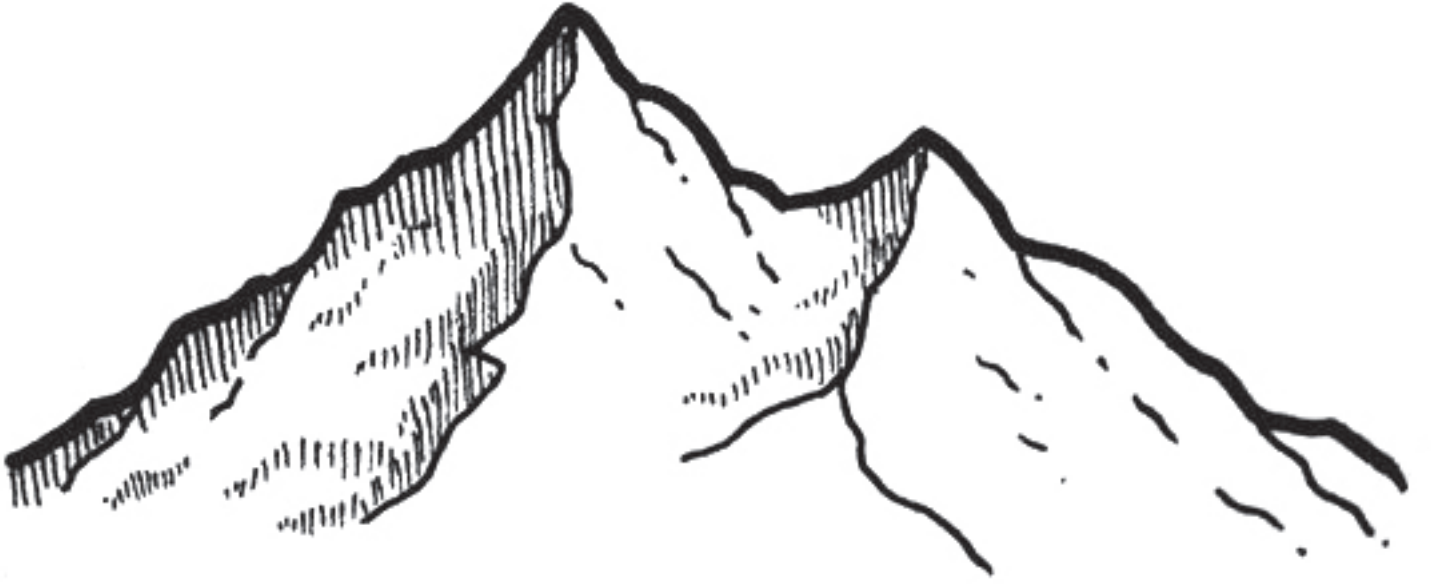
Bana uzun uzun bakar, kanatlanıp uçmak ister ama fark edemediği bir şey vardır. Hayatın etrafını engellerle çevrelemiş olması onu tutsak yapmaz. Görünen tüm yolların tıkalı olması, onu herkesin bulamayacağı gizli yolu bulmaya iter.

Bazen derim ki benim taşıyamayacağım yükü kabul eden insan da bu muymuş? Bu kadar zayıf mıymış? Bazen de benden güçlülerini görürüm, yükü hakkıyla kaldıranı. Şimdi ikisinin savaşını izliyorum. Bu hikaye, Topal'ın ve kardeşlerinin yurtlarına veda hikayesidir. Eminim birilerinin onların hikayesini bilmesini çok is-terler, dağların arasında uçurumun derinliklerinde yan-kılanan seslerinin tüm dünyaya ulaşmasını dilerler.

Köylüler sabah namazından sonra camiden çıkarken o günün savaşın en karanlık günü olduğundan haber-sizlerdi. O gün yurtlarını terk etmek zorunda kalacakla-rının henüz farkında değillerdi. Camiden önce çocuklar çıktı, sonra gençler ve en son yaşlılar. Köyün büyükleri avluda imamın etrafında toplanmış konuşurken çocuk-lar, caminin çevresinde kümelenmiş evlerine dağılma-ya zorlandılar. Her evin duvarında en az bir mermi izi vardı. Aylardır duvarlarına saplanan bu tuhaf demir parçalarına her gördüklerinde nefretle bakmışlardı. Bu zamana kadar direnişlerini izledim. Bugün ise diren-menin faydasız olduğu gündü.

Topal, amcası ve kardeşiyle yaşadığı evin bahçe-sindeydi. Merdivenlere oturmuş kollarını dizlerinin üzerinde bağlamış, derin düşüncelere dalmıştı. Onun köy meydanında koşuşturup duran, dağlara tırmanan hallerini özlüyordum. Umudunu yitirmesi gereken son insan oydu halbuki. Ayakta tutması gereken küçük bir kardeşi vardı. Hem o her zaman diğer çocukların lideri ve neşesi olmuştu. Topal'ın bu hali diğerlerinin kalbin-den de umudu söküp alıyordu bazen. Direnmek iyice zorlaşıyordu.

Biraz sonra amcası her zamanki ağır ve yere sağlam basan adımlarıyla Topal'ın yanına gelip oturdu. Minik ellerini avucuna alıp gözlerini Topal'ın yeşil gözlerinin ta derinliklerine dikti.

-Korkma, az kaldı. Ne kadar sürerse sürsün az kaldı.

-Neye az kaldı amca?

- Her şeyin bitmesine ve herkesin hak ettiği yeri bulmasına az kaldı yavrum. Merak etme, bir gün buradan ayrılmak zorunda kalsak bile burası sahipsiz kalmayacak.

-Biliyorum amca bizim dağlarımız ve dağlarımızın da sahibi var, değil mi? Babam böyle derdi her korktuğumda.

- Evet oğlum babanın dediklerini hep böyle aklında tutmaya devam et.

-...

-Amca, sınır nasıl bir şey? Büyük duvarlar mı var orda?

-Görünürde yok oğlum. Eğer gitmemiz gerekirse teller ve küçük duvarlar ve insanları korumak için askerler göreceğiz. Eğer sınırın arkasında da insan olarak kalabildiğimizi ispat edebilirsek bizi içeri alacaklar.

- Onlar bizden korkuyor mu amca?

-...

- Biz onlara o kara jetlerden göndermiyoruz ki bizim silahımız da yok, neden korkuyorlar?

- Dünyanın onlara yetmemesinden korkuyorlar oğlum.

-...

Amcası eve girdikten sonra Topal, ayağa kalktı ve yürü-

rüdü bana doğru. Biraz sonra üzerimde yorgun adımlarını hissettim. Yürüdü, yürüdü ve yürüdü çıkabildiği kadar yükseğe. Üzerime çöktü onun koca hüznü, acısı, annesinin babasının hatırası. Onu alıp götürmek istedim buradan. Ejderhanın kanlı ayakları bu topraklara bastığı anda tüm köyü sırtıma alıp uzaklaşmak istedim.

-Esmaaaaaa... Amcaaaa

Topal var gücüyle kara dumanlar arasından koşmaya başladı eve doğru. Sağa sola sallanarak güçlükle varmayı başardığında ev yerle bir olmuştu bile. Köyün çığlıkları havaya binip göğe yükseliyordu. Topal üstünü çevrelemiş dumandan görünmüyordu. Yalnızca sesini duyabiliyordum şimdi. Yabancı sesler onu uzaklaşmaya ikna etmeye çalışıyordu. Köyü terk etmeleri gerektiğini söylüyorlardı sesler.

-Kardeşim, Esmâ, onu bulmadan bir yere gidemem. Orda taşların altında bir yerdedir, bulurum ben onu. Her kaybolduğunda ben buldum onu, yine bulurum.

Taşları sağa sola atarken seslendi defalarca, hiçbir karşılık alamadan. Yabancı ses bu defa kararlıydı.

-Eğer hemen gitmezsek hepimiz ölürüz. Artık geride kalanlardan vazgeçmek zorundayız. Hiç birimiz onları kurtaramayız.

Topalı elinden tutup zorla yürüttü yabancı sesin sahibi. Bombalardan kurtulabilen köylüler de takip etti onları. Karşımdaki dağları aşip sınıra doğru yürüdüler. Ayaklarını orada öylece durmak istemesine yere basarak geriye bakmayı isteyip de bakamadan gittiler.

evraka

yazan: Abdullah Harmancı
izen: Aybüke B. Mumcu

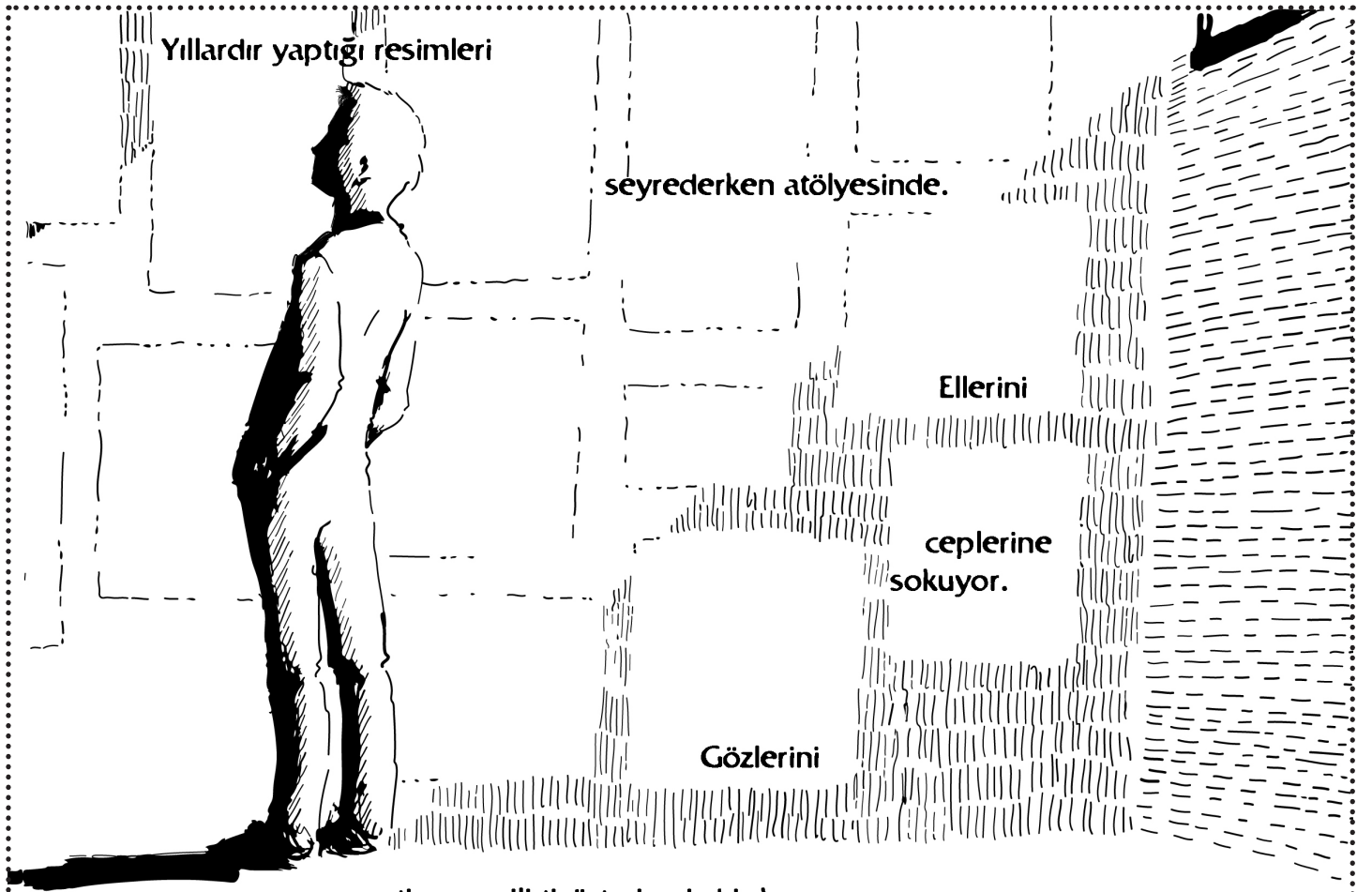
Taksim’de adımılıyor.

Otobüs duraklarında
bekleřen insanların
yüzlerine

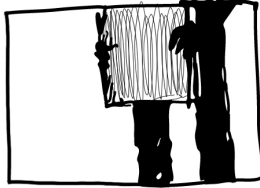
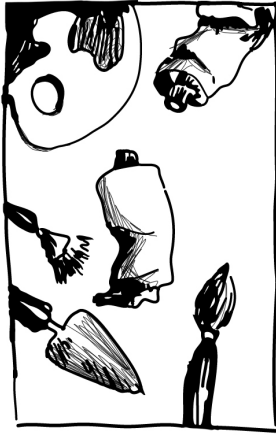
bakarken

soruyor.

Yurdum neresi?

tırşe yeşili tişört giymiş bir kızın

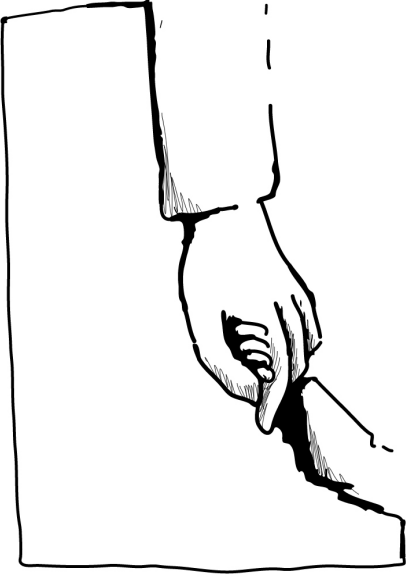
gözlerine dikeyyor.

Olamaz diyor.

Yurdum böyle ıssız.

Çocuğunun ellerini sıkıyor.

Parmaklarını saçlarından geçiriyor.

Dudaklarıyla yanağına dokunuyor.

Kimbilir!?

Tarihî bir hastanede,

bir doktor arkadaşının
odasını ararken.

Koridorlar

odalara,

salonlar

merdi
ven

le

re

dolanınca.

Morgda buluyor kendini.

Çarşıftan dışarı çıkmış bir el.

Örtünün altında sivrilmiş bir alın.

Birbirlerine iyice yapışmış ayak parmakları

Ürperiyor.

Buldum galiba diyor.

Yurdum

bir kefen beyazını sema edinmiş.

ikilem olmuş
olacak gibiyse
ikilem

Siyah Kuş

ilhami
sana desem ki
çoşkuda kanaatkarlık
yoksa kanatkarlık mı
aynı anda
bak bak
nasıl kaldırıyorsun kelimeleri
yerinden

nasıl tutuyorsun
nasıl ipini
 kaçırmıyorsun ellerinden
zıp zıp atlama oyununda
uç uç uçurtmaların

aynı anda
bak bak
şiiirler geçiyor
sanırım soruları gibi kanatlı
olmuş olacak

olmuş olacak

gibi
bir diyarında

gibi
bulutsu

kelimeler atlasının

film şeridi

Zehranur Özdemir

Sağır edici bir siren sesi duyduğunu düşündü, yüksek sesli konuşmalar ve kırmızı-mavi ışıklar... Kıpırdamıyordu. Etrafındaki sesleri ve görüntüleri netleştirmeye çalıştı, yapamadı. Nitekim gördükleri başkaydı. Anıları, cam kırıkları kadar gerçek, kanı kadar oradaydı.

Beyaz sandaletlerine kum girmesin diye uğraşan küçük bir kız vardı sahilde. Saçları rüzgardan uçuşurken o, bir çocuk şarkısı mırıldanıyordu. Ayakkabılarını çıkararak denize yürüdü sonra. Denizin sesini ne sevmişti... Etraftaki diğer sesleri bastırmasını, üzerine güneş vurdukça parlamasını ve dalgaların ahengini... Kendini bildiği ilk andı bu, güneşe ve denize aşık olduğu ilk saniye. Hayatı boyunca seveceğini bildiği gibi.

—Cinsiyeti ?

—Kadın.

—Yaşı ?

—29

—Adı?

—Adı Deniz.

"Adım Deniz öğretmenim!" Büyük bir sınıftaydı şimdi. İlk gününün heyecanını yeniden duydu, kendisi gibi mavi önlüklü arkadaşlarına baktı. Oturduğu sıradan sınıfın görüntüsünü hiç unutmamıştı. "Merhaba Deniz! Okula hoşgeldin..." Pencereden gelen esinti hissinin verdiği rahatlık hatırladığı son şeydi. İlk gün bu ya, bir şeylere başlarken diğerlerine veda etti.

"Koku alabiliyorum!" diye düşündü. Kendi kanının kokusunu alıyordu. Ve kar. Havada kar kokusu vardı.

Çimenler bembeyazdı, çatılar bembeyaz. Birkaç gün önce havadan kar kokusu aldığını hatırlayarak kendiyi gurur duydu, hiç yanılmazdı. Usulca masasına yöneldi sonra. Çantasından kitaplarını çıkartarak işe koyuldu. Rüyasında bol bol kar gördü, hiç ödev yoktu.

"Uyan Deniz, yalvarırım uyan. Buradayım ben kızım..."

Üzerine düşen kar tanecikleri hızlanırken annesinin sesini bir daha duydu :

"Deniz kalk hadi kızım! Bir saattir buradayım! Uyanman için illa yalvarmam mı gerek? Geç kalacaksın!" Nefreti hatırlaması kolaydı, bu anı hemen hatırlamıştı. Az mı? Dört yıl boyunca her sabah yaşamıştı. Ayağa kalktı, formasını giydi. Otobüste, okul bittikten sonra yapacağı tatili düşünmeye başladı. Daha çok vardı ama sorun değildi. Gözlerini kapatarak güneşin tenini ısıtmasına izin verdi.

"Aç gözlerini Deniz..."

Beyaz giymeyi severdi ve kırmızı bisikletini. Rüzgarı hissederek sürmeyi severdi, ellerini iki yana açmayı, dünyada yalnızmış gibi hissetmeyi. Bisiklet sürerken galip oydur, saçları uçuşurken yenilmezdi. Hiç ama hiçbir şey 17 yaşında beyaz elbisesiyle bisiklet süren bir kıza yenemezdi. Attığı kahkahayla geceyi aydınlattı. Kafasında en sevdiği melodi çaldığından kendi sesini duymadı.

"Gözlerime bak Deniz, uyan annecim, bana bak hadi..."

Annesinin son beş dakikadır ona baktığının farkındaydı:

—Devam edecek misin bakmaya?

—Derdinin ne olduğunu söylemezsen evet.

Ofladığını hatırlıyordu. Deniz manzaralı bir kafede garip bir sessizliğin içinde çay içiyorlardı:

—Her zamanki şeyler anne, üniversite sınavında başarısız olmaktan korkuyorum hepsi bu.

Annesi bildik bir bakışla onu izlemeyi sürdürdü:

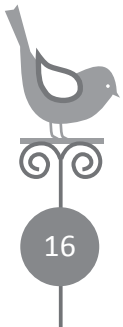
—Başarı nedir Deniz ?

Bıkınca nefes verdi:

—Diploma anne, mümkünse güzel bir okuldan lütfen...

Annesinin alaylı gülüşünü işitti ama umursamadı. Denize odaklanarak sınavdan sonra yapacağı tatili düşlemeye başladı. Dayanabilirdi, az kalmıştı.

"Başarabilirsin Deniz, dayan, az kaldı, uyanacaksın!"

Anneannesinin evi hep sıcaktı, çok güzel kokardı. Gelecekte münzezehti, yalnızca yemekler ve fotoğraf albümleri vardı. Bir arada oldukları her cumartesi anımsıyordu. Teyzesinin gelinlikli fotoğrafında ne denli şişman çıktığını, dayısının bu durumla hep alay ettiğini, anneannesinin gençlik fotoğraflarına baktığını... Ders çalıştığı odadan duyardı kahkahalarını. Bazen kızar, bazense katırdı. Hayal kurmayı, birlikte yapacakları tatilleri planlamayı ise hiç bırakmazdı. Başka türlü bir cumartesi olmazdı.

—Tarih?

—5 Ekim 2017 Cumartesi saat 17:48.

17 yaşındaki gibi tasasızca bisiklet sürmeyi diledi, zira araba kullanmak ona göre değildi. Sola dönerek anneannesinin evinin yoluna saptı. Haftaya yapacağı iş seyahatini düşünüyordu. Ve tabii ki sonrasına ertelediği tatili. Kırmızı ışığı, denizi düşleyerek geçirdi. Biraz olsun dinlenmeyi ve bol bol yemek yemeyi...

“Tek yön gidiş biletiniz, buyrun. İyi yolculuklar.”

Gözlerini kırıştırarak hatıralardan sıyrılmayı denedi, görevliye teşekkür ederek biletini aldı. Tüm bunlar onun hayatıydı, insan hayatından nasıl sıyrılırdı? Tek bir yolu vardı. Kafasını iki yana sallayarak arkasını döndü.

Oradaydılar. Ailesi, arkadaşları, izlediği filmlerin karakterleri, kitap karakterleri ve daha nicesi. Tüm hayatı, yüzlerinde mahzun bir gülümsemeyle ona bakıyordu. Kendini de fark etti o an. Kendini bildiği ilk anki Deniz’e baktı, ilkokul günündeki Deniz’e, 12 yaşına, 17’si ve 29’u... Anıları tarafından uğurlanırken, kendi de anı olmuştu.

—Başarılı oldum mu anne?

Onun için orada olan kalabalığı, biriktirdiği tüm hatıraları işaret ederek güldü yaşlı kadın:

—Olmadın mı sence?

Ve devam etti:

—Araba kullanmakta başarısızsın ama Deniz. Neyse ki bu tren seni gideceğin yere götürür. Bir tatili hak ettin bence.

Güneş gözünü kamaştırırken trenin sesini işitti, acısı dinmişti. Sevdiklerine baktı, dününe, bugününe, 17 yaşına... Yarınının yokluğu önemli değildi, hayatı ona yetmişti. Trene binince peronda bir ses yankılandı.

Kahkahalar.

Geriye bir tek onlar kalmıştı.

beyaz perdede doğu'nun sevdaları

Sevde Bucaköz

Sinemanın doğuşuyla insanoğlu yüzyıllardır anlatmaktan bıkmadığı savaş, aşk ve ölüm hikâyeleri için yeni bir dil, güçlü bir yol bulmuş oldu. Şüphesiz ki bu hikâyelerin en etkileyicisi olan aşk teması da binlerce filmin dili olacaktı. Toplumlar kendi bağrından doğarak şarkılarına, şiirlerine, destanlarına kısacası hayatın ve sanatın bütün mecralarına yayılan aşkı, elbette beyazperdeye aktarmaktan da geri durmadı.

Peki ya sevda? Anadolu'nun poyrazlarına kapılıp savrulan; siyah, karanlık, dipsiz bir kuyuya benzeyen sevda hikâyeleri...

Nitekim tarihte de aşk, mesnevilerden türkü- lere, divan edebiyatından halk manilerine, ince nakışlı süslemelerden minyatürlere, destanlardan masallara kadar yayılmış ve köklü bir kültür meydana getirmişti. Beyazperdenin hayatımıza girmesi de sevdanın farklı taraflarını, naif, hüznü, dramatik, masum, çaresiz, umutlu yüzlerini görmemize vesile olacaktı. Ben de her biri sevdanın farklı bir yüzünü anlatan üç filmde bahsedeceğim bu yazıda.

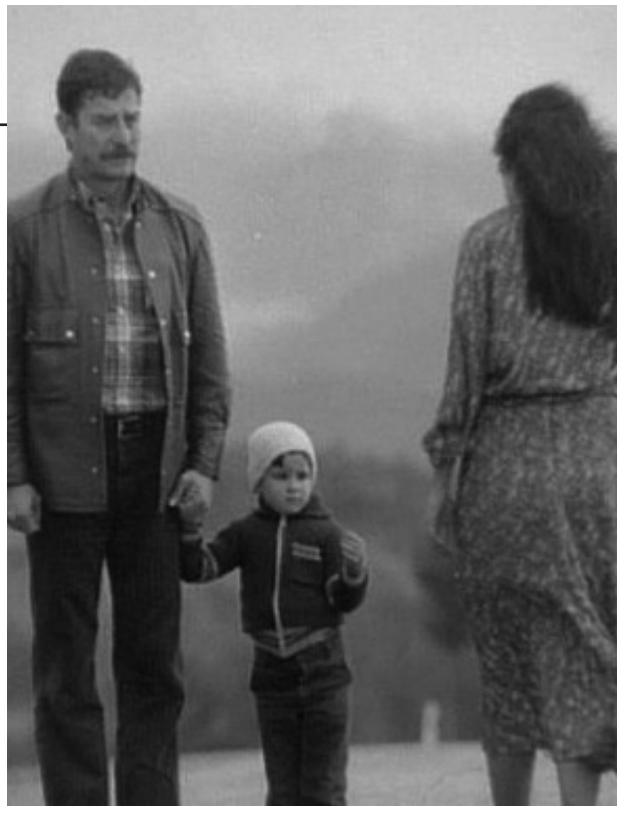
Divan edebiyatından gelen bir motif, surete aşk...

En güzel örneklerinden birisi Leyla ile Mecnun olan surete aşk tasavvuf kültüründeki yaradan-

dan ötürü yaratılanı sevmek, aşkın karşında bitap düşüp harap olduktan sonra ilahi aşka ulaşmaktır. Metin Erksan'ın imzasını taşıyan ve Müşfik Kenter ile Sema Özcan'ın enfes oyunculukları ile taçlandırdığı "Sevmek Zamanı" filmi de surete aşkı konu almıştır. Film boyunca boyacı Halil'in Meral'in resmine, Meral'in ise Halil'in aşkına duyduğu yoğun tutkuyu ve sevgiyi izleriz. Aynı zamanda Yeşilçam sinemasında kendine yer etmiş zengin kız fakir oğlan teması da orijinal bir biçimde ustaca yerleştirilmiştir filme. Filmde hem Halil'in hem Meral'in dönüşümünü izlerken fonda ve yardımcı karakterlerde de Türk edebiyatından izleri sezeriz. Şu anda kült eserlerden sayılan film, hala devam ettiği gibi o dönemde bulunan Batı düşkünlüğü ve taklitçiliği yüzünden değer bulamadı.

Kırgızistan'ın bozkırlarından doğan bir sevda...

Yaptığı yerli edebiyat uyarlama filmleriyle bilinen usta yönetme Atif Yılmaz'ın toplumsal hafızada en çok yer eden eseri, Kırgız Türkü Cengiz Aytmatov'un "Kırmızı Eşarp" hikâyesinden uyarladığı ve senaryosunu Ali Özgentürk'ün yazdığı Selvi Boylum Al Yazmalım'dır. Yılmaz, sinemayı halk sanatı olarak görmüş, gerçekliği olmayan ve kültürümüze hitap etmeyen taklitçi yapımlardan daima uzak durmuştu. Bu filmde ise bizleri aşkın

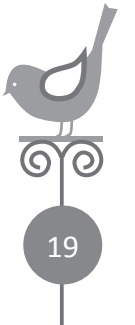
bambaşka bir yüzüne şahit etti. Türkan Şoray, Kadir İnanır ve Ahmet Mekin'in rol aldığı film öykü boyunca seyirciyi bir düğüme taşır. Efsane final sahnesine gelindiğinde ise, izleyici kendini hangi karakterin yerine koyarsa koysun artık çıkmazdadır. Filmin kaderi ise küçük bir köyde büyümüş genç bir kadının ellerine bırakılır. Orijinal eserin özü bozulmadan, şiirsel diyaloglara sahip film edebiyatın beyazperde de en güzel vücut bulmuş hallerinden biridir.

Gerçeğe dönüş...

Ticari kaygılar sebebiyle melodramlar ve klişelerin yoğun olarak çekildiği bir dönemde; gücünü sanat, edebiyat ve halktan alan, sahicilik ve yalınlığı ön plana çıkartarak özgün filmlere imza atan Ö. Lütfi Akad, şüphesiz Türk sinemasının başına gelmiş en güzel şeylerden biriydi. Sait Faik'in Menekşeli Vadi öyküsünden esinlenen ve senaryosunu Safa Önal'ın yazdığı " Vesikalı Yarım" ise şüphesiz Lütfi Akad'ın kariyeri boyunca imza attığı en önemli işlerinden biriydi. Filmde Manav Halil ve Konsomatris Sabiha'nın aşkı anlatılırken, arka fonda yaşanan aile dramı ve hayatın sorumlulukları doğrudan bir mesaj vermeksizin ustaca işlenir. Nitekim filmin sonunda gerçeğe yani geleneksel Türk aile yaşantısına geri dönüş yapılır. Filmin en etkileyici unsuru şüphesiz bir tip

değil karakter olan Sabiha'dır. Sabiha'yı boyalarından arınmış bir halde gören Halil şaşırır. Sabiha son derece doğaldır. Oyunlar oynamaya kalkmaz, aksine huzurlu bir evin, güvenli bir birlikteliğin peşinden koşar. Adı bile doğaldır. Sahne ismi değildir. Aşkın en masum, en naif halinin ete kemiğe bürünmüş halidir Sabiha. O dönemdeki Türk kadınının arzularını ve hayata karşı beklentilerini yansıtır seyirciye.

Taklitçi Batı filmlerinin çekildiği ve ayakta alkışlandığı sinema tarihimizde, gücünü özünden alan nadide filmlerden aşkı konu edinmiş üç şaheser... Her birini ve onlara özgün kimliklerini veren usta yönetmenlerini her daim sevgi ve saygıyla anıyorum.

Adımız şu, hayata buradan katılıyor, birden atılıyor. Kim olduğumuzun bir önemi yok.. Hepimiz genelde benzer, temelde aynı; detaylarda çok farklıyız. Topraktan ya bambaşka topraklarız. Taneciklerimizi oluşturan düşüncelerimiz, his zerreciklerimiz ve mahsullerimizi veren emeklerimiz var. Sırtlanacak bir ömür önümüzde, üstümüzde büyüyecek ağaçlarımız var. Üzerimize yağmurlar yağdığında, karlar düştüğünde, sellerle taşındığımızda veya ölümün ağırlığını taşımak zorunda kaldığımızda, tam olarak ne yaşadığımızı anlıyoruz. Yokuşları tırmanmayı bitirdiğimizde karşımıza çıkan manzaraya hayat diyoruz.

Patikalarda yürürken düşünüyoruz upuzun yıllar. Aşağı yukarı bir ömür kadar. Hislerden oluştuğumuzu düşünüyor, hayatın her köşesini duygularla süslüyoruz. Bir tuzluğa bakarken bile bomboş olamıyoruz. Okuduğumuz masallar var, mutlu yaşayan oduncular ve sonsuza dek mutlu olan ülkeler...

Hedefler belirliyoruz kendimize, büyüyünce mutlu olmak istiyoruz.

Yıllar adımlarımızın hızına yetişemiyor, bizse yılların. Zaman geçiyor, yeni nehirler görüyor, korkuya kapılıyor. Çamur olmaktan korktuğu-

muzdan başarıyı mutluluğa köprü yapıyoruz. Dengeli yürümek mi? Biz hep bu yanılgıya düşüyoruz. Toprak olmayı, topraktan olmayı, insanı insan yapanı ise unutmak ne mümkün ? Tuzluklara gözlerimiz dolu dolu bakmaya devam ediyoruz. Kararsızlıklarımız var ve kavram karmaşalarımız.

Amaçlar ve vasıtalar konusunda soru işaretlerimiz var.

İnsanoğlu bu ya, var oğlu var...

Adımız şu. Bu veya o yaştayken bir karar vermemiz beklendi bizden. Dünyaca ünlü bir yönetmenden teklif almadık, hayır. Gizli bir örgüte katılmadık veya kimseyi öldürmek zorunda kalmadık. Bir karar vermek zorunda kaldık ki bu kimseyi öldürmek demek değildi. Bir şeyi öldürmek demekti. Yapmama ya karar verdiğiniz şeyi öldürdünüz.

Başarı mıydı bizim arzuladığımız ?

Alkışlarla mı ilgileniyorduk yoksa onların karşısında hissettiklerimizle mi ?

Hislerden vazgeçeli çok oldu, unutalı çok.

Neyi neden istediğimizi unuttuk.

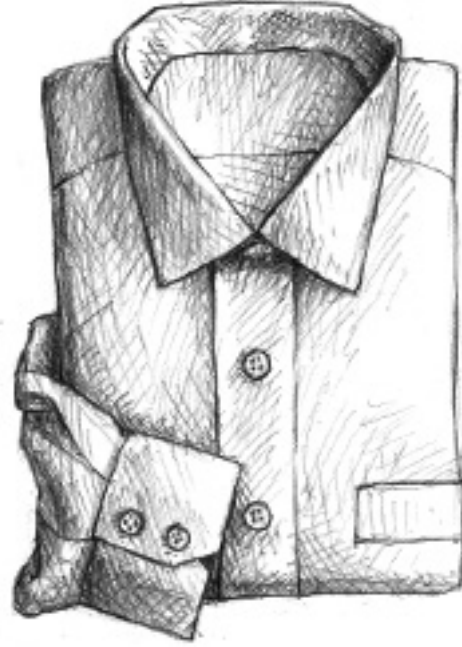
Mutlu olmak için başarıyı istemiyor muyduk ?

Mutluluğumuzu öldürdük.

ne iş?

Zeynep Sena Uzunboy

Kendini toplumdaki soyutlamak cesur adamların işi, şairlerin işi, kaybedeceği kalmayanların, ruhları dolanların işi. Sabah işe gitmeye değil amel işlemeye kalkanların, kahrolsun sistem diye çılgın atmayıp kendi sisteminde yaşayanların...

Hayatla insan arasındaki perdeyi yırtıp realiteyi gördükten sonra kapıyı kapatmak aydınların işi. Aydınların, yani aydınlığa kadir olanların. Yani bu gri dünyada güneş ışığına bir kez olsun gerçek anlamda maruz kalanların.

Kimsesizlik yetimlerin işi. Babası olmayanların değil, seveni olmayanların; köşeye itilip kakılan değil, bilakis köşeye itilmesine gerek duyulacak kadar önemsenmeyenlerin işi. Sokağın dahi kabul etmediği, yedi milyarlık dünyada bir tanesine bile yer bulamadıklarımızın...

Ait olmak çocukların işi, yüreği çocuk kalanların işi. Bu kadar gri bir dünyada siyahla beyazı ayırt edip beyaza tutunmaya çalışanların. 21. yy'da anne kokusu duyabilen masumların, yani birimizin, yani hiçbirimizin...

İnziva "zıvanadan çıkmasına ramak kalmışların" işi. Bu dünya dışında nefes alma ihtiyacı gibi marazi bir tutkuyla sarıldığımız...

Eleştiri entelektüellerin işi. Entel dantel sorularla si-

yasetçileri çıldırtan şu adamların. Bir fularla kireasyonu tamamlayıp kendini ulema zannedenlerin, halkı yazıp halk olamayanların...

Şiir yazmak umudu olan adamların işi. Doğduğunda Dünyayı Düzeltme Akademisine tabii olmuş, omzunda tüm çürük sistemlerin yükünü taşıyan başı dik adamların. Dili lâl, kalemi kılıç olanların...

Romantizm, zamanı bol adamların işi, zengin adamların işi. Günde on saat çalışmak zorunda olmayanların, inci gibi mektuplar yazabilenlerin. Sevddiği kadının kapısına güller yağdıracak parası olanların. Bir de affedilmek isteyen adamların işi, kelimelerin sihriyle yararlanmayı bilecek kadar okumuşların. Ama asla asgari ücretlilerin işi değil.

İnsan olmak kalbi cız edebilenlerin işi. "Durun yapmayın lütfen!" diyenlerle "Hop orda dur bakalım!" diyenlerin işi. Kolilerce kitap bitirip ülke bombalayanların değil, nasırlı elleriyle çocuğuna sarılan adamların, gerçek adamların işi. Zaten adam olmak da biraz insan olma işi.

Hele siz, siyah ceketli pahalı berber traşlı bayım, sizin işiniz hiçbirisi değil. Sizin tek işiniz sizsiniz.

Ah siz ve sizin şu bencilliğiniz...

özgürlük nedir?

Söyleşenler: Nurefşan Yıldız, Esedullah Yağlı

Hocalarımıza ve arkadaşlarımıza sorduk

‘Sizce özgürlük nedir?’

- Allah’tan başka kimseye ihtiyacı olmamaktır.

Muhammed Yahya Fakş- Arapça Hocası

- Özgürlük hayaldir. Özgürlük diye bir şey yoktur.

Yusuf Kiraz- Meslek Dersi Hocası

- Özgürlük, kalbimizden sonsuzluğa uçan kuştur.

Fadime Çoban- Edebiyat Hocası

- Özgürlük kalın kapaklı koca sözlüklere sıkışıp kalmış, gerçek dünyanın hengamesinde kendine yer bulamamış bir kelimedenden ibarettir.

Beyzanur Turan- Öğrenci

-Özgürlük kendi iradesiyle karar alabilme, düşünebilme ve yaşayabilme hakkıdır. İnsan başıboş bırakılmasına göre, düşünebildiğine göre insan özgürdür.

Özgürlük, özü-gürlüktür. Öz ise ‘ve nefahtû min ruhi’ sırrında gizlidir.

Mehmet Tekiner- Coğrafya Hocası

-Özgürlük, kafesten kaçan bir kuşun bir daha yürüme-yeceğine dair verdiği yemindir.

Nesime Ayşenur Gülaydın- Öğrenci

- Özgürlük; filin, zincirle halatı ayırt edip sahte tutsaklıklardan ruhunu arındırabilmesidir.

Fatih Gürlen- Müdür Yardımcısı

-Düşünüyorum, öyleyse özgürüm.

Sevde Koçyiğit- Öğrenci

-Özgürlük görecelidir. Tam serbest olma hali değil. Yönetmenlik ve kanunlar çerçevesinde istediğin gibi hareket edebilmek.

Muzaffer Taşçı- Müdür Yardımcısı

-Bence özgürlük yakınlarına, sevdiklerine, kardeşlerine bir gülümseme-sarılma mesafesinde olabilmektir. Ben bunu Filistinli kardeşlerime sarılmamdan, onların gülüşerini görmemden anladım.

Fatma Argun- Öğrenci

- Özgürlük, insanın hissettiğini yaşayabilmesidir.

Gülsüm Kuru- Tarih Hocası

-Özgürlük, bu alemde Kur’an ahlâkı ile yaşayabilmektir.

Nurefşan Yıldız- Öğrenci

-İstediğin şeyi en doğru şekilde yapabilmektir.

Melike Ayaz- Öğrenci

-Mutlu olduğun yerde mutlu olabileceğin şeyi yapmaktır.

Aişe Berire Kocakaya- Arapça Hocası

-Özgürlük, yalnızlıktır.

Enver Şimşek- İngilizce Hocası

-Özgürlük denilince aklıma 15 Temmuz geliyor. Çünkü o gece sokağa çıkmama kimse engel olamadı.

Ayşe Şengün- Kantinde Çalışan Abla

-Özgürlük, rahatlıktır.

Metin Çiftci- Fizik Hocası

-Özgürlük, evde iş yapmak zorunda olmamak, kimseye hesap vermek mecburiyetinde olmamaktır. Özgürlük bir şeyi zorunda bırakılmadan, kendi isteklerine göre yapabilmektir.

Havva Gürzoğlu- Arapça Hocası

-Özgürlük, insanın özünün gürlemesidir.

Ümit Yaşar Özkan- Dil ve Anlatım Hocası

-Özgürlük, Allah'a inanmaktır.

Elif Özcan- Müdür Yardımcısı

-Vicdaniyla gerçekler arasında öylece kalmasıdır.

Esra Özdemir- Matematik Hocası

-Özgürlük, kendisi gibi davranabilmektir.

Mehmet Fatih Sarıyar

-Kişinin yapabildikleri ile yapamadıkları arasındaki sınırdır.

Kerem Sezen- Öğrenci

-Başkalarının sınırlarını aşmadan yapabileceğimiz her şey.

Ahmet Toprak -Öğrenci

-Cüz-i ihtiyarının sarfına binaen kalbe ilka edilen duygu.

Burak Aydoğmuş- Öğrenci

-Kısıtlama olmaksızın hareket etme yetisi.

Ebubekir Server- Öğrenci

-Kişinin fikir ve düşüncelerini hiçbir baskı altında kalmaksızın hayatına geçirebilmesidir.-

Fatih Öz - Öğrenci

-Kendine hakim olma sanatıdır.

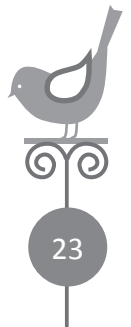
Enes Onuş- Öğrenci

-Hak ettiğini alabilmek sevdiğini yapabilmektir.

Baha Sayitoğlu- Öğrenci

-Hissiyatımızı hayatımıza çevirmektir.

Ahmet Ergün- Öğrenci

ahmet murat: istanbul yüzde yüz türkçe'den yapılmıştır.

Söyleşenler: Zeynep Sena Uzunbay, Zeynep Berra Tunca

Karaman doğumlu. Orta öğrenimini Konya ve Karaman'da, Kahire'de başladığı yüksek öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Felsefe ve tasavvuf alanlarında yüksek lisans ve doktora yaptı.

Editörlük, metin yazarlığı, yayın danışmanlığı, belgesel yazarlığı, tv programcılığı gibi, basılı ve görüntülü medyada muhtelif işlerde çalıştı. TRT başta olmak üzere çeşitli tv kanallarında programlar hazırladı ve sundu.

Halen Yalova Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmakta.

Çeşitli akademik çalışmaları yanında, Kaf ve Rengi, Kış Bilgisi, Bir Şair Bisikletle, Kalbin Kararı adlı şiir kitapları bulunuyor. Bunlardan sonuncusuyla, Türkiye Yazarlar Birliği 2014 Yılın Şairi Ödülü'nü aldı. Şiirlerinden yapılan bir seçki, In Quest of the Simurgh adıyla yayınlanmak üzere (Çev. Samet Köse, Traitmarker Publishing House, TN, ABD) İngilizce'ye tercüme edildi.

'Bir Şair Bisikletle' 'Kalbin Kararı'nı ararken 'Kaf ve Rengi'ne boyandı 'Kış Bilgisi'yle donandı. Biz de kendistyle bir söyleşi yaptık.

Bunca yıkım, zulüm ve adaletsizliğin yaşandığı bu dünyada şiir bize hangi ufku gösteriyor?

Şiir bize, insan olmamızın cevherine, özüne dair bir hatırlatmada bulunur. Şiir okudukça, kayıp bir dili hatırlamaya başlıyor gibi oluruz. Zulüm ve adaletsizlik bugüne özgü değil. Şiir de öyle. Bakın, İslam filozoflarından İbn Miskeveyh bir şey anlatır: Biri Kufe'de Hz. Ali efendimize gelmiş ve sormuş: "İlk şiir yazan kimdir ey müminlerin emiri?" "Hz. Adem'dir" demiş Hz. Ali. "Kabil, Habil'i öldürdüğünde bir şiir okumuştur Hz. Adem. İlk şiir odur." Bu rivayet doğru olsun ya da olmasın, şiirin hangi kırılmadan, hangi çatlaktan, hangi sıkışmadan doğduğuna dair çok açık bir işaret taşıyor. Şiir, gündelik sözün sıkıştığı ve artık neler hissettiğimizi aktaracak mecalinin kalmadığı bir aralıkta taşan, oluşan, canlanan bir şey.

Bağdat'ın Yapılışı adlı şiiriniz "Arapçadan yapıldı" dizesiyle açılıyor, kelimeler bir şehrin harcına nasıl karışır?

Bağdat, Arapça demektir biraz da. Şairlerin işledikleri dil olmasa ya da şairler o dili o biçimde işlemiş olmasalardı, biz bir şehri kendileriyle seveceğimiz kelimeleri bulmakta zorlanırdık. Şairler bize, duygularımızı, sevgimizi ve nefretimizi görünür kılacak, elle tutulur kılacak biçimde somutlaştıracak ölçüde kelimeler yontarlar.

Peki İstanbul Türkçeden yapıldı diyebilir miyiz?

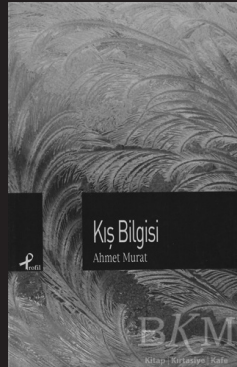
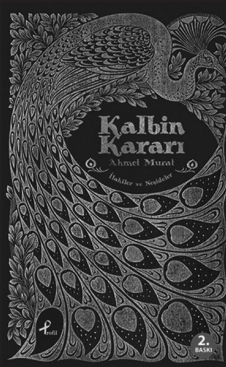
İstanbul, yüzde yüz Türkçedir. Bugünkü Türkçenin bütün özellikleri onda. Osmanlı zamanında nasılsa, bugün

Yeni bir okul hayal etmeliyiz. Okul dediğimiz yer bu haliyle sıkıcı, basan, zevkli bir yer değil. Okulun tabiatın içinde, öğrencilerin sözünün daha çok geçtiği, yaratıcılık fabrikası gibi bir yer olmasını isterdim.

de böyle. Bugün İstanbul'un bileşenlerinden lümpenlik de bugünün Türkçesinin içinde. Tanpınar olmasa, Peyami Safa olmasa ya da Necip Fazıl olmasa, hepimizin İstanbul sevgisi eksik olmazdı belki ama İstanbul'u daha nitelikli sevmek için daha dezavantajlı olurduk. Onlar ve diğer bütün edipler, İstanbul'u sevmenin duyulur hale gelmesini sağlayan cümleler kurdular, metinler döşediler. Biz de o cümleleri imdada çağırıyor ve derdimizi kestirmeden anlatıyoruz.

Tadı damağımızda kalan Masal Yorgani'nı da hatırlayarak soruyoruz çocuk(luk)la şair arasında nasıl bir diyalog var?

Benim açımdan çok güçlü. Çocukluğumu anlatarak bir ömür geçirebilirim gibi bile hissediyorum. Dünyanın bir bütün olarak kavrandığı, bu kavrayışın parçalı ve yamalı olmadığı bir aralık gibi geliyor bana çocukluk. Bu sebeple de şiirsel duyuşa çok yakın buluyorum. Şiir de öyledir. Ne felsefedir ne bilimdir ne inanç manzumesi-

dir ne ideolojik bildiridir. Ama bütün bunların hedefledikleri bütüncül kavrayışın imkanıdır. Bir şiir okuyunca dünyaya bitişmek mümkündür. Çünkü şiir, dünyayı bu denli yakın, derin ve geniş kavrar. Diğer bütün söylemlerde bu kavrayış eksiltili ve mesafelidir.

Orman, atlar, bulutlar... Şiirinizin tabiattaki ayetleri usul usul, coşkuyla zikrettiğini/mırıldandığını söyleyebilir miyiz?

Elbette. Tabiatın ayetleri bitmez. Tabiat bize cennete dair bir hatıra sunar. İnsanlığın derin hafızasında yer alan bir cennet hatırasının izini tabiatta sürebiliriz. Tabiat cennete öyküdür. Tabiatı terennüm eden şiir bize bu sebeple huzurlu gelir.

“Okullar açılın mı?” yazınıza bayıldık, okul bahçelerini kuşatan duvarlar nasıl yıkılır?

Yeni bir okul hayal etmeliyiz. Okul dediğimiz yer bu haliyle sıkıcı, basan, zevkli bir yer değil. Okulun tabiatın içinde, öğrencilerin sözünün daha çok geçtiği, yaratıcılık fabrikası gibi bir yer olmasını isterdim. Ama buna rağmen bu okulların içinde de yapılabileceğimiz şeyler var. Kestirme reçetelerim yok ama bazı önerilerim var: İlki, en iyi, en hakiki, en sağlam metinleri okumak. En iyi yazarlarla, en iyi romanlarla, en sıkı şiirlerle tanışmak. Okumanın sağlayacağı zenginleşmeyi başka bir kaynaktan tedarik edemeyiz. İkincisiye yazmak. Yazdıkça düşünmeyi öğreniriz. Yazar olmak için yazmaktan bahsetmiyorum. Kendimizi daha yakından tanımak için yazmalı, düşünmeyi öğrenmek için yazmalıyız. Bu ikisi bize sıkıcı olan her şeyden kaçmak için dehlizler açarlar.

Bazı şairlerin dizelerini alıyor ve dönüştürüyorsunuz, bunu hikmetli bir muziplik olarak tanımlasak bize kızar mısınız? (Hocam burada Orhan Veli’nin ‘Gemliğe doğru’ şiirine yaptığınız nazire aklıma geldi ama böyle başka örnekler de vardı diye hatırlıyorum.)

Şiir yazmak önemli ama şiir okumak da en az onun kadar önemli. Şiir severim. Şairlere kendimi borçlu hissedirim. Bu sebeple onların dizelerine atıflarda bulunmayı, bir selam çakma, bir şapka çıkarma olarak

okumanızı isterim. Şiirde muzipliği de severim ve fırsat düşürdükçe denerim.

Şiirinizi mayalayan şairler hangileri? Günümüzden ve gelenekten hangi şairleri dönüp dönüp okuyorsunuz, başucu şairleriniz var mı?

Türk şiirinin her türden büyüğünü severek, hayranlıkla okurum. Yunus Emre, Karacaoğlu, Baki, Fuzuli, Şeyh Galip, eskilerden bazı isimlerim. Sezai Karakoç, İsmet Özel olmazsa olmaz. Turgut Uyar, Ülkü Tamer, Edip Cansever’den çok şey öğrendim. Dağlarca, Necatigil ve Asaf Halet’i severim. Liste uzun, anlayacağınız.

מוכר ומוכר

zerre

uç-ki-bir
melodramını keşfeder gibi
bir yaprak
canımı kurt kemirir gibi
canını kurt kemirir gibi
zangırdatsın
kalabalık
kafa
karınca
külünce
kolonisini
bitsin bu küçücük kovalımlar şiiri
rüzgar kadar narin
rüzgardan daha narin
dalgalanan
kısık sesler ormanından
sızımsı
bir melodinin edasıyla, dansıyla hani
saat on beş sularında
eskimiş radyoya mahkum
çürümekte bir yağmur dilimine

serpiştirilen

şematik harfler
ve hem kırık dökük
kafam
bakınız gecikmiş baskılarıyla
dalgın-dağınık
mürekkepli ellerimde
artık
fotokopi kağıdından

oyunbozan fırtına

Sema Acar

Eğlenceli kahkaha adasında oyunbozan fırtına-ya karşı koşmaktır gençlik. Başka adalara açılmaksızın kendi adandaki fırtınayla kuralızsız oyunlar oynamak, fırtınanın savurduğu bedenine yere her çarptığında toprağı suçlamaktır. Adadaki bülbülü bilmeden adanın sahibi olduğunu iddia etmektir. Gaipen gelen kahkaha sesleri gece olup kesilince hiçkırıklara boğmaktır geceyi.

Bu ıssız kahkaha adasında her gün ayrı bir mevsimdir.

Kâh sonbahar gelir fırtına hırçınlaşır, kökünden söker bütün ağaçları, kâh pişman olur sağanak gibi ağlar, kapatmaya çalışır açtığı tüm yaraları. Yorulur ağaçlar fırtınanın bu halinden teker teker ağarır saçları, döker yapraklarını. Gençlik, göğü turuncuya boyayan fırtınadan kaçmak; yıpranmış ağaçların hüznü gölgesine sığınmaktır. Gençlik kazanan ya da kaybedenden yana olmak değil bilenden yana olmaktır.

Kâh yaz gelir, güneş gözlerini yakar fırtınanın kâh fırtına kör olur gidemez hiçbir yere. Gençlik, fırtına durmuşken denizi keşfetmektir. Derinlere dalmak, galip geldiğini sanarak boğuşmaktır onunla ta ki güneş gidene kadar. Ve akşam olup güneş gidince fırtınayla denizin kardeş olduğunu öğrenmektir. Bu yüzden gençlik akşamları deniz kıyısında ateş yakmak, bir nevi güneşe özlemine dile getirmektir. Ilık bir türküden ateşli şarkılar söylemektir enstrümanı dalgalar olan yaz gecelerine. Ve üstüne yıldızlar yağarken şemsiyeyi ters açmak gibi, yüz üstü yatmaktır kumun üzerine. Yıldızlar yaz güneşinin merhamet gözyaşlarıdır.

Kâh kış gelir, bulutlar buzdan ruhlu karı daha fazla taşıyamaz üşüyen ellerinde; kâh kar bütün hantallığıyla oturur adanın üzerine. Yaşam donarken bu hantal vücut altında yalnız fırtına sevinir bu hale, gün boyu kayar kar üzerinde. Gençlik pencere arkasından oyunbozan fırtınanın çocuk kahkahalarını buğulu bir ürpertiyle izlemektir. Her kar yağdığında saçlarına ak düşmesidir.

Kâh ilkbahar gelir, ada yeniden doğar muhabbet güneşiyle. Ya fırtına fırtına olduğunu unutur ya da fırtınaya fırtına olduğu unutturulur bu renk cümbüşüyle. Büyülenmiş fırtına, bahar yeli oluverir birden bire. Gençlik çiçek gibi açmaktır kalbini bahar yeline. Onun parmakları saçlarında her gezindiğinde gökyüzüne uçmaktır salıncağın tepesinde. Gençlik baharla bütün olmaktır ve umut, gençliğin baharında göçmen kuşların gagasında gelir.

Gençlik dört mevsim fırtınayla yaşamak, fırtınaya göre yaşamaktır. ıssız adada yalnız olduğunu sanarak hiç yalnız kalmamaktır. Gençlik kimseyi anlamadan hüznü ağacın gölgesine sığınmaktır. Adadan korkmak, bu yüzden adayı hiç keşfetmemektir. Gençlik, ilkbaharda ya da yazda yağmurun yağabileceğini bilmemektir. Hayatın ana renklerini görmeden yalnız ara renklerini yaşamaktır. Kışın tipiyi görmeden korkulanın yalnız kar olduğunu sanmaktır.

Gençlik, yaşanılanın en güzelini ve en korkuncunu kendisi yaşıyormuş gibi yaşamaktır. Gençlik alışı(a)mayan her şeye yabancı olmaktır ve ada da alış(a)madıktır. En önemlisi gençlik dört mevsim hayal etmektir. Nuh gibi gemiler yapmayı, Musa

gibi denizi yarmayı ya da daha da büyüğü, adayı ufuklara taşımayı...

Gençlik dört mevsim içinde yaşarken ufku gözlemektir. Ufuktan birinin geleceğini düşlemek değil; ufka varacağını bilmektir. Gençlik ufuktaki Yeni Dünya'yı görmektir. Adanın korkunç kahkahalarına karşın Yeni Dünya'nın tatlı nağmelerini duymaktır. Orada mevsimlerden yalnız bahar, fırtınanın hep bahar yeli olduğunu düşlemektir.

Gençlik, adanın dört tarafını zaman gibi saran okyanustan kurtulmayı düşlemektir ve hayal gemilerini gökyüzü denizinde uçurmaktır. Yelkenlerini ufka açmaktır. Siyah bayraklı gemiler, hazinesini adada bırakmış korsanlar gibi ayrılır adadan. Hep bir daha geri döneceklerini söyleyerek giderler. Gemiler mi karar değiştirir yoksa fırtına mı çıkar bilinmez bir daha dönmezler adaya. Gençlik geri dönmeyeceklerini bilerek ufukta batan güneşe doğru hayal gemileri yüzdürmektir.

Gençlik, bir ruh değildir; zamanın adaya hapsedtiği bir yaşam dilimidir. Bu yüzden gemilerle birlikte ufka açılmaz. Gençlik adada kalmak ve yüzen kaplumbağa adasının kıyıya vurmasını beklemektir.

Gün gelip de kaplumbağa adası kıyıya vurduğunda kıyıda yaşayan adaları görmektir. Gençlik ya hayallerindeki ufka gitmek ya da eğlenceli kahkaha adasında oyunbozan fırtınaya karşı koşmaktır.

"AH KİMSELERİN VAKTİ YOK DURUP İNCE ŞEYLERİ ANLAMAYA"

-Gülten Akın

küçük bakış

fatma durmuş

Kadın çocuğun elini sımsıkı tutmaktaydı. Yeşil ışık yanmış, karşıya geçmek için hareket etmişlerdi. Küçük çocuk karşıdan gelen insanların yüzlerindeki aceleyi fark etmiş ve şaşır kalmıştı. Oysaki yol ne kısa ve adımlar ne büyüktü.

sessiz oda

fatma durmuş

Ben bırakıyorum dedi kız. Herkeste bir şaşkınlık. Neyi bırakıyorsun, diye sordular. Hayatı dedi kız. Nasıl? Biri beni yanlışlıkla öldürebilir mi diye sordu tüm ciddiyetiyle. Ses çıkmadı karşıdan. Ne olur dedi, ağladı, yalvardı. Bir çıt bile yoktu. Nasıl oldu! Oda bomboştı.

inadına yavaşlayanlar

seher yıldız

Küçük pencerenin camları çok uzaklarda, denize dökülmüş bulutlara açılıyordu. Güneşi uğurlarken ne renge bürüneceğine karar verememiş gökyüzü, durmadan renk değiştiriyordu. Bu anın tek şahitleri koşan şehrin inadına yavaşlayanlarıydı.

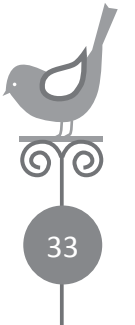

mantar

mustafa özgür

Sabahın en parlak saatlerinde uyanmıştı avcı. Kalktı. Hasır örtüye yatmaktan elinde ve yüzünde oluşan izlere aldırmadı. Tek amacı avlayabilmektir. Önemli değildi ne avlayacağı. Etrafındaki hayvanlara korku salıyordu. Baktığı taraftaki sincap çıkardığı sesten utanıyordu adeta. Hedefine kilitlenmişti avcı. Zaman ve mekan onun için farklı işliyordu. Çölde susuz kalmış gibiydi ama su ona yetişemiyordu. Hızlıydı. Hızlı olması yetmezdi. Avının kokusunu alması, kuşun korkuyla atan kalbini duyması da lazımdı. Yapıyordu da bütün bunları. Fakat bu eşsiz duyulara sahip avcı fark etmiyordu içinde yaşadığı ormandaki zarif olayları. Hiç düşünmüyordu şemsiyesini açmaya çalışan mantarı, çiğ damlasından kaçmak için mantar şemsiyesine sığınan karıncayı...

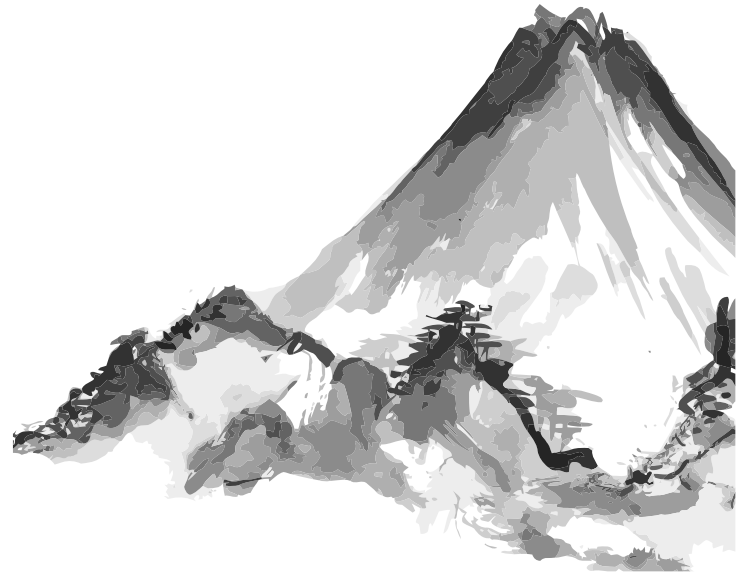

hayat güzel?!

irem selen

—Ah! Ne güzel de uçuyorsun öyle rengarenk kanatlarınla. Hayat sana güzel! Bu sözleri duyan kelebek acı acı gülümsedi:

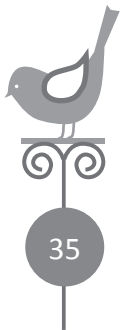
—Evet hayat bana güzel. Hayatımı çirkin bir sürüngen olarak geçirdikten sonra iki gün boyunca benim olabilecek eşsiz kanatlara sahibim. Bu hayata gözlerimi yummadan önce hayat bana da güzel.

sistem

sema acar

Süleyman'ın tanrısı onunkiyle aynı değil bu yüzden yıllara meydan okuyan altın bastonu dimdik dursa da çürük bedeninin leş kokusu etrafa yayılıyor(gri cadde, tek dize adımlar, maskeli insanlar). Ölmüş olduğunu biliyorum.(donuk bakışlar, yere düşmüş başlar) ve benimle beraber bunu bilen binlerce insan var.(uzun binalar, kalabalık şehirler, trafik, arabalar) ama kimse zamandan başını kaldırıp ona bakmıyor.

kilitli kapı

Özlem Çelik

“...ve yalnızlık biraz da, ışığı kapamayı unutarak uyumak kadar, pek çok şeyi, mesela ocağın üstündeki çayı, ışığı kapattıktan sonra hatırlamaktır.

Asım Kahveci – Beckett’ı Beklerken”

Uyandığımda terk edilmiştim.

Yatağımın diğer yanı boştu. Elimle yokluğu yokladım. Çarşafın soğukluğunu hissettim. Hafif doğrulmaya çalıştığım da keşke bu kadar erken gitmeseydi diye içerledim.

Kalkıp aynaya baktım. Saçlarımı topladım tepeden. Ahşap eski sandalyenin ucuna astığım gömleğimi giyerek odadan çıktım.

Mutfığa gidip enfes bir kahvaltı hazırlamaya niyetim vardı. Güne güzel başladığım söylenemezdi fakat bu devamının da kötü olacağı anlamına gelmiyordu. Çok işim vardı. Hepsine yetecek kadar enerjiye sahip olmalıydım. Dış kapıya bakıp ekmekle gazeteyi almak istedim. Fakat kapıyı açtığımda ne ekmek ne de gazete sepetin içindeydi. Salona dönüp kapıcıyı aramaya karar verdim. Evet, güzel bir güne başladım.

Salona geldiğimde siyah deri koltuklarımın yanında duran sehpayı, tam ortaya çekilmiş halde buldum. Yeşil kareli sofa örtüm seriliydi ve üzerinde omlet, peynir, salatalık, domates gibi kahvaltılıkların özenle hazırlanmış olduğunu, az önce bulamadığım ekmek ve gazetenin ise kenarda durduğunu fark ettim.

Şaşkınlığım artıyordu.

“Anne, sen mi geldin?” diye tereddütle boş evimin içinde seslendim. Hafif adımlarla mutfak kapısına doğru yaklaşıyordum ki aniden bir adamın elinde demlikle çıkmasıyla, küçük çaplı bir çığlık attım.

“Sakin ol! Ne bağıırıyorsun Allah aşkına, çayı neredeyse dökecektim.” diyerek yanımdan adeta süzülürcesine salonun ortasındaki sehpayı doğru ilerledi. Kenarlarına iki adet koyduğu minderlerden birine oturdu ve sanki yıllardır bu evin bir parçasıymış gibi çayı doldurmaya başladı. Mutfakla salon kapısının arasında öylece durmuş onu izliyordum. Kimdi ki bu adam? Evime nasıl girmişti?

Korkmuyordum sadece şaşkındım. Şaşkınlığımı toplayarak birkaç adım attım. Beni öyle kapının eşiğinde görünce, karşısına geçip oturmam için işaret etti. Tereddüt ve şaşkınlık içerisinde yaklaştım sehpayı. Mindere bağdaş kurarak oturdum. Mavi gömlek vardı üstünde. Kollarını sıvadı. “Bismillah” deyip omletten bir parça kesti ve tabağına aldı. Ağzına attığı lokmayı çiğnerken gazetenin sürmanşetlerine baktı. Sonra tam çayını yudumlarken göz göze geldik.

“Kimsin sen?” dedim.

Gözlerine aşınaydım sanki. Bildiğim bir yol uzanıyordu orada. Acaba dedim, daha önce yürümüş müydüm burada? Fakat unuttuysam bile hatırlamaktan dehşetle korktum. Ondan makul bir cevap bekledim.

“Ben senim.” dedi gülümseyerek.

Kelime oyunu oynayacak havamda değildim açıkçası. Bir sabah uyanıyorum ve evimde yabancı adam bana kahvaltı hazırlamış oluyor. Bunun kabul edilebilir bir yanı yoktu.

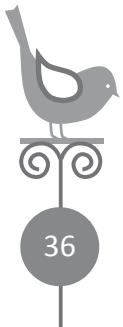
“Bu sabah, böyle saçma bir mevzuyla uğraşacak halim yok inan.” dedim.

“Bana kim olduğunu söyler misin? Evime nasıl girdin? Hem şu ana kadar seni polise şikâyet etmem gerekiyordu da insafliyim işte.” dedim.

Vurguları sert yapmaya çalıştım. Fakat karşımda öyle ince bir kahkaha patlattı ki boşa konuştuğum âşikardı.

“İçinde kaybettiğin seninim...” dedi. Ve devam etti.

“Burada bu kahvaltıyı yapacağız. Bu çayı beraber içeceğiz. Gazetenin üçüncü sayfa haberlerini dahi konuşacağız seninle. Havanın nasıl olduğundan hatta gelen maillerin arasından en ilgi çekici olanı hakkında bile konuşacağız. Bunları yaparken, sen kendinle konuşmuş olacaksın aslında.” dedi.

Kendimle konuşmanın ne demek olduğunu bilmiyordum. İki insan karşı karşıya dururken nasıl olur da kendimle konuşmuş olabilirdim ki? Kulağa oldukça saçma geliyordu.

“Bundan benim ne çıkarım olacak peki?” dedim.

“İnsanın kendinden çıkarı olabilir mi?” dedi.

“Bence sen fazla olmaya başlıyorsun, şu çayını bitir ve sonra beni yormadan defolup gidersen memnun olurum!” diyerek koltuğa gömüldüm. Ellerimi iki yana bağlayıp, çayını bitirmesini bekledim.

Tavrını hiç bozmadan, kendinden emin bir şekilde:

“Gidersem kendini kovmuş olursun. Kendini kovarsan bir daha geri getiremezsin. Kendini aradığında bulamazsan delirecek gibi olursun. Bu seni korkutur. Korku, piş-

manlığına gebe kalır. Ve tıpkı yirmili yaşlarındaki gibi, iki elinin arasına başını alırsın fakat zaman geçmiş olur.” dedi.

Korku, pişmanlık ve yirmili yaşlarım...

Bu adam kimdi ve neden yasak kelimelerle beni ikna etmeye çalışıyordu. Zihnim karıncalanmaya başlamıştı. Yeter artık diyebilirdim. İşlerimi halletmem gerekiyordu. Fakat ansızın evimde beliren bu adam, kilitli kapının anahtarını nerede bulacağımı bana öğretecekmiş gibi hissediyordum.

“Sen şiir yazan bir kadınsın. Şiir hasadının ne zaman toplanacağını bilirsin. O tadın ve anın başka bir şeyle eş değer olmadığını da biliyorsun. Düşün ki, kendinle baş başa kalırsın, yıllardır ayak basmadığın topraklarda biriken hasadı toplamana yarayacak.” dedi.

Aklıma okumaya doymadığım şiirler ve yazmaktan

usanmadığım geceler geldi. Masa başında kıvrılırcasına bir kelimeyi bulma arzusuyla yanıp tutuştuğum o anları hatırlamak, içimde bir yerde çatlak oluşturdu. Sızlamaya başladı ve ince bir yol yaptı kendine. Dar ve ince bir yol. Oradan geçmemi emrediyordu, zihnimde oluşan her an. Ya yola girecek bu çatlak genişletecek ve akan sızının içinde boğulacak dahi olsam kendimle yüzleşecektim ya da hafif bir çatlak olarak onu orada bırakıp her gün yürüdüğüm yoldan devam edecektim.

Fakat gözlerim bir anda adamın sol gözüne kaydı. Uzunca baktım. Her göz kapağımın açılıp kapanmasında gördüğüm tek kelime vardı: Sabır.

Hafifçe öksürerek sessizliği dağıttı.

“Uzun yaz geceleri ve çetin geçen kış akşamlarından sonra bir bahar sabahı buraya gelmeyi uygun gördüm. Baharda yüreğin daha naif oluyor. Porselen tabaklara çarpan çatalların ve çay bardağına çarpan çay kaşıklarının sesi kalbinle aynı ritmi arıyor sanki. Hep böyle düşünür dururdun. Bu seni, dayanılır kılıyordu.

Annenin bahar geldiğinde etrafa saçtığı neşesini, yolluk yapmıştın kendine. İstanbul’a kaçışların arasında bahara yenik düşüşün vardı. Erguvanlara ve yetiştirdiğin güllere duyduğun hasreti, hiçbir dağ sahiplenmiyordu değil mi? Belki sorum biraz sert olacak ama, neden dayanamayacağın o yokluğu baharda kendine hediye ettin? Sence de çok erken olmadı mı?”

Ağlamamak için zor tutuyordum kendimi. Adamın biri karşıma geçmiş ve zihnimin kapalı kara kutusunu, bülbül gibi şakıyordu. Kendimden silmeye çalıştığım, söküp atmaya çalıştığım, unuttuğum her şeyi bir anda ortaya dökmüştü bu adam. Öfkem şahlanıyordu ama uzun zamandır kaçıp durduğum gerçeklerle yüzleşme arzusu onu bastırıyordu.

“Gitmek, kaçmaktı senin için. Kaçınca her şey daha güzel olur yanılgısına düştün. Yanıldığını anladığında iş işten geçmişti. Artık başınla beraber düşmüştün yola.

İnsanlar girmişti hayatına. Bırakamadın onları. Şehir açmıştı ruhunu sana. İhanet edemedin. Sokaklarında yürürken, kendini daha önce hiç hissetmediğin kadar özgür hissediyordun. Bu özgürlüğü bırakıp geri dönmek de pişmanlık olacaktı. Yani pişmanlığına pişmanlık ekleyecektin. Buna da cesaretin olmadığı için iki dağ arasına sıkışıp kaldın. Göğsünde gül yetiştirmeye devam ettin. Nakış gibi işledin dikenli dallarını. Sözü vardı kendine ve ‘o’na...”

Gözlerimi dikmiş muhtemelen acı acı yüzüne bakıyordum. O da acıyarak bana bakıyordu. Titrek sesimle henüz ağlamamışken:

“O mu?” dedim.

O ismi söyleyecek olsa, şu an dönen bu oyuna son verecektim. Bekledim söylemesini. Bu garip arzuyu nasıl açıklayabilirdim. Hep duymak ama duyacağın sözden korkmak... Arzular hep korkularımı sollamıştı oysa. Bu yüzden cesaret belki de damarlarımızda sınırsız kana karışmış, onunla bütünleşmiş bir yaverdi. Tüm cesaretimi toplamış, o ismi söylemesini beklemiştim. Korkudan vücudumu ateş basmış ve titremeye de başlamıştım. Kilitli kapı işte bu sabah zorlanmaya başlamıştı.

“İyi görünmüyorsun sen. Sarsılıyorsun sanırım. Öyle hissediyorum. Ben sen olduğum için. Sende olan bende de var. Eğer duymak istediğin bir söz varsa, dökülecektir dudaklarımdan. Ama sen, tereddüt edersen, bu sarsıntı seni titretiyorsa, bacaklarında derman kalmadıysa, duyamayacaksın. Çünkü ancak sen güçlü olursan, söyleyebilirim sana, sende olanı.”

Bende olan neydi?

Bilginin kaynağı ile ilgili sorunu felsefeciler dahi çözemediği bir çağda, basit hayatlarımızdaki olayların ve sonuçların kaynaklarını bulmak için, salt bir çaba gösteriyorduk. Tıpkı bir felsefeci edasıyla. İnsan doğuştan felsefecidir o zaman. Düşünmenin tarihindeki kahraman insan olduğuna göre, bu bilginin ne olduğunu bulacak olan bendim. Bütün sorunların insanlık tarihiyle başlamış olduğunu ve varlığın bilgisi kaynağına daldığımı, uzunca zamandır böyle yoğun düşünmediğim için, hazırlıksız yakalanmıştım. Boğazım düğüm düğüm olmuş. Bildiğim ne varsa, altında ezildiğim gerçeğini yeniden yüklenmiş ve hatırlamaya başlamıştım.

Bende olanı.

Derin bir nefes alarak, elinde duran çay bardağını sehpanın üzerine koydu. Sonra kalktı ve camın kenarında, kitaplığın yanında duran sandalyeyi ters çevirerek oturdu. Çaprazımda kalıyordu. Göz ucuyla hareketlerini takip ediyordum. Oldukça kibar bir adamdı aslında. Şu birkaç dakika içerisinde, ters bir hareket görmemiştım kendisinden. Allah aşkına, kendine gel. Adam resmen, benim diyor. Beni anlatıyordu karşımda. Başka ne hareket görebilirdim ki?

Ellerini yavaşça ovuşturmaya başladı.

“Burada bulunuşumu daha iyi anlıyorsun sanırım.” dedi.

“Sadece, biraz.” dedim.

“Yaşamak, oynamaktan sıkılmadığımız bir oyundur. Birlirsin, kimi zaman gülmen gerekecek sahnede ve kimi zaman da ağlaman. Yeri gelecek sahneye daha erken, yeri gelecek daha geç çıkacaksın. Ama kendini hep ıskalama

bir hayat yaşadığını öne sürerek kandırdın. İnsan bunu kendine nasıl yapar, hayret ediyorum.” dedi.

Ve bir anda hareketlendim ve yüksek sesle:

“Bana baksana sen! Eğer sen ben oluyorsan, bu hayretinin geçerliliği yok. Çünkü hayatımı görüyorsun! –ellerimi iki yana açmış bir halde- Bu hayat, ıskalama bir hayattan başka ne olabilir?”

Evimin içinde ne kadar huzur varsa onu da kabzetmiş bir edayla:

“Benim sen olduğuma inancın yavaş yavaş yerleşiyor. Bunu sezmek güzel. Seni daha fazla öfkeliendirmek istemiyorum ama ıskalama bir hayatın pençesine kendini attığın gerçeğini, o iki dağ arasında, türbenin duvarına yaslanıp, sol tarafından nehrin gürül gürül akan suyuna bakıp, yanarcasına ağlarken, itiraf etmemiş miydin zaten? Ve yıllardır kendini kandırdığını...”

Derin bir sessizlik çökmüştü salona. Acaba derin uykuda mı kalmıştım, uyandırmıyor muydu kimse beni? Kabus muydu?

Hayatımın en zor anını ortaya koyuşu, onun ismini söylemesinden daha da ürküttü beni. Kalabalığın ağıtı gibi uğulduyordu zaman kulağımda. Saatin tik taklarını duymak istedim. Zamanın geçtiğini bilmiş olacaktım. Böylece sabrım artar ve bu anın dahi biteceğini bilerek, avunurdum.

Fakat ortada hiç saat sesi yoktu.

Kalktı sandalyeden ve odanın içinde ağır adımlarla dolanmaya başladı. Artık onu takip etmeyi bırakmıştım. Ve yine, hiç bilmeden gerçeği, güvenmişim karşımdaki insana.

Çatlağın daha da genişlediğini ve sızının artık morfine meftun olduğu saniyelere doğru hızla ilerliyordum. Bacağımı sallamaya başlamış, elim ağzımda, tek noktaya dalmıştım.

“Kendine gel!” dedi bir ses.

Kendime gelebilmek için, kaybolmam gerekiyordu. Demek ki kaybolmuştum.

Sesin tonunda yalan yoktu. Kendime gelebilmem için, her şeyi ortaya koymam gerekiyordu. Yıllar evvelinden, yapmış olduğum itirafların eksik yanları, dokunuyordu şimdi. Artık, nasıl her şeyi söyleyip gittiysem, her şeyi kendime de söylemeliydim. Beşeriyetimin son gücünü buna sarf edersem, belki göklerden gelen bir emirle, artık dokunulmaz bir ruha sahip olurum.

Hakikatin perdelerini yırtarak, görünmeyenin arkasında

duran görme arzusuyla yanıp tutuştuğum, asıl aşka varmış olacak ve durup buna vakıf olabilmek adına üryan gitmiş olacaktım. Kabul edilmemek korkusunu yirmili yaşlarımda bırakmıştım. Çünkü hakikatten başka sığınacak ana rahmi de bulamazdım. Düşecektim ve o korkuyu duyduğumda, kendime gelmiş olacaktım.

“Artık, o kilitli kapıyı nasıl açacağını iyi biliyorsun. Boş yere durmanın bir anlamı yok. Aç kapıyı ve gir içeri. Nasıl iyi olmak her durumda, vicdanını rahat ettiriyorsa, bu kapının açılmasıyla ve aradığın her şeyi bulduğunda, belki yıkılıp kalsan bile oracıkta, kalbin bu kilidi açmış olmanın ferahlığına erecektir.

Daha fazla uzaklaşamazsın bu sabahtan sonra, unutma. Burada durmuş, sana sende olanı göstermeye çalıştım. Elimden gelen yalnızca buydu. Duyduğün ses, kendi sesin olduğu için, o çatlamış yolda ne pahasına olursa olsun ilerlemeyi istedin. Çünkü aydınlığı söndüremeyen karanlık, içinde aksini barındırmıyorsa, nasıl var olabilecekti? Sende olan, senin aksini yaratacak olandır, unutma.

Unutma ki, sende olanı artık göğün uzatman gerekiyor. Elleri domurmuş bir göğün yaşları dolacak ve yüzüne çarpacak. Kendine gelişin sert ve soğuk olması, ölüm hakikatini iliklerine kadar hissettiğin için, bilesin.

Kaçma. Ve ne olursa olsun asla pes etme. Yükünü bir kez omuzlamayı başardığın ağırlığı yere indirdiğinde nasıl yerle bir olduğunun, yılların gecelerini nasıl çaldığının, her sabah başka bir aleme uyandığının ve bedevi edasıyla, çöl rüzgarına kapılıp savrulduğunun farkındasın.”

Kulağıma eğilerek:

“Sabret ve yürümeye devam et.” dedi.

Şairliğim koltuğun kenarında yetim kalmış bana bakıyordu. Kadınlığım ezilmiş ve köşeye sıkışmıştı.

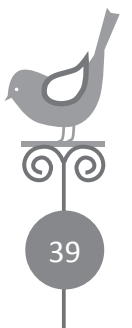
Kalkıp, hayatımın bir daha seyrinde gitmeyeceğini öğrendiğim o yere gitmek ve o günleri yeniden hatırlamak istedim.

Gözyaşlarım titreyen bacağıma dökülüyordu. Serinliğini tenimde hissettim. Sanki Semender çıkacak da bu anı bozacakmış gibi mutantan fikirlerin çukuruna düşmüştüm.

Sızım enin-i hafi edayla, kilitli kapıyı açmıştı.

Kapının kilidini açmıştı evet ve mazinin uçsuz bucaksız gök kubbe olduğuna tanık olmuştum. Kirpiğimde duran yaş şahidim oldu.

Bir ürperti hissettim ve arkama dönüp baktığımda, adam orada yoktu.

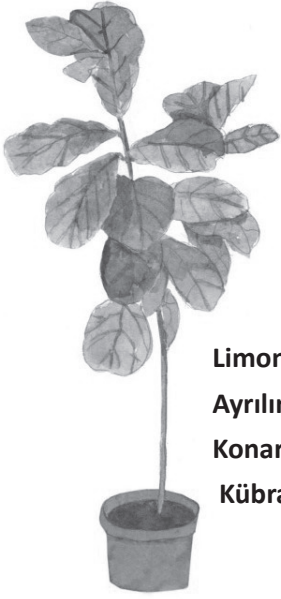

bahar geldi haikular açtı

Alıp gardını
Tut nefesini toprak
Yağmur başlıyor
Elif Beyza Mumcu

Ve fısıldaşır
Ağaç yapraklarıyla
Döner hayata

**Limon çiçeği
Ayrılır ağacından
Konar toprağa
Kübra Tiryaki**

**Dirildi toprak
Soğuk örtüden uzak
Şiirler taze**

**Minik pencere
Kurtar bizi geceden
Açıl bahara
Feza Kara**

**İki sevgili
Biri kış diğeri yaz
Kıskançtır bahar**

**Bir gün gelecek
Gurbetten dönen babam
Yerde kardelen
Fatma Durmuş**

**İşte baharı
Dallanan şenliklerle
Anlatmak vardı
Zeynep Berre Tunca**

kurban bayramı

Yunus Emre Yiğit

Güneş kasabayı kuşatan tepelerin ardından yükselmeye başlamıştı. Henüz kızıl olan ışınları, erguvan çiçekleriyle bezenmiş bahçenin ortasındaki pembe konağın tül perdelerinden içeri süzülüyordu. Az sonra evin küçük kızı bütün camları teker teker açmaya başladı. Konağı tepelerden gelen yaban çiçeklerinin güzel kokusu sardı.

- Şüheda kızım! Açtın mı camları?

Bu ses Şüheda'nın annesi Fatma Hanım'a aitti. Çemberini arkadan bağlamış, mutfakta bir taraftan elinde oklavayla hamur açıyor, bir taraftan da bayram hazırlığına yardıma gelen komşuların konuşmalarını dinler gibi görünüyordu. Ama aslında kafası başka bir yerdedi. "Bayram'ım benim" diye iç geçirdi. Oğlunu en son iki ay önce görebilmişti. "Sen canına sıkma ana." demişti. "Keyfim yerinde orada." Ama ana yüreğiyle işte. Dayanamıyordu. O Badem gözler, o kahverengi saçlar şimdi gözünde tütüyordu. Derin bir nefes aldı. Oklava ile hamuru tam ateşin üstündeki olan saca yerleştirmişti ki komşusunun sözü ile irkildi:

- Eee Fatma Hanım, Bayram oğlumuz ne zaman geliyor askerden? Safranbolu'daydı değil mi?

- Evet Emine Hanım, çok yakında. Bayrama burada olacak inşallah. Tezkeresi yakınmış.

- O ne kadar da güzel! Sana iki "bayram" var bu sefer.

- İlahi Emine Hanım! Allah iyiliğinizi versin.

Kadınlar mutfakta gülüşürlerken koskoca konak birden Şüheda'nın sesiyle cınladı.

- Anne! Kurbanı babam eve getiriyor. Bakın.

Evdeki tüm kadınlar birazdan pencereye toplanmışlardı. Halim Bey, koçun boynuzundan tutmuş beraber

usul usul geliyorlardı. Hayvan hiç diretmeden Halim Bey'in peşi sıra yürümekteydi. Fatma Hanım, "Acaba oğlumun da şu eşikten geçtiğini görür müyüm?" diye iç geçirmekten kendini alamadı. Şüheda'ya:

- Kızım kına getir de kurbanı yakalım unutmadan, dedi.

Az sonra koçun başındaydılar. Oğlunun başına da böyle kına yakmıştı. Adettendir nasıl olsa. Önce kendi elleriyle oğlunun başını yıkamış. Sonra da kınayı yakmıştı işte. Onca sene dizinin dibinde büyüttüğü oğlu büyümüş de asker olmuştu. Bu sefer de yine gözyaşlarını tutamadı.

- Anne neden ağlıyorsun?

- Ne biliyim kızım! İşine bak sen. Hem sen neden hala buradasın? Vitrinlerin tozu hala yerli yerinde. Haydi, çabuk bakıyım.

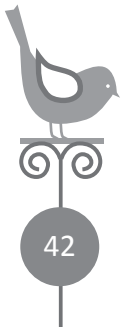
...

Aradan günler geçti. Arefe günü de bitmiş. Bayram günü gelmişti. Konaktaki herkes bayramlıklarını giymişti. Halim Bey de bayram namazından dönünce geriye bir tek eksik kalıyordu: Bayram. Fatma Hanım gözünü kapıdan bir an olsun ayırmıyordu. Oğlunu görür görmez hemen koşacak, onu eskiden olduğu gibi dizine yatırıp saçlarını okşayacaktı. Halim Bey, namazdan dönmüş, ev halkı ile bayramlaşıyordu. Ama Fatma Hanım'ın gözleri hala eşikteydi.

Biraz sonra içeri yeşil kıyafetli adamlar girdi. Fatma Hanım, aralarında Bayram'ı aradı. Bulamadı. Ellerinde Türk bayrağı vardı.

...

Eve "iki bayram ve iki kurban" gelmişti

ötelemeyen berikiler

Beriki Kız

Yıllardır toplumsal bir sorun olarak dönüp dönüp tosladığımız bir duvar... Bu sloganlarımızın duvarı, taraflarımızın duvarı, damgalarımızın duvarı, insanları ötekileştirebileceğimiz her duvar. Siyaset ekonomi politika her yere diyoruz bu duvarlardan. Yeterince olduğu yetmiyormuşçasına yeni akımlar ve fedailer oluşturuyoruz. Edebiyatın ötekileştirmenin iskanına müsaadesini olmadığını bilmeden... Bizim şairlerimizin yerlilik ağacıyla beslendiğini görmeden... Anadolu'yu arkasına aldıktan sonra yüzünü batıya, doğuya; sağa sola dönmek için önemi olmadığını okumadan... Bu insanların hepsinin kendi coğrafyasını hissettiğini tahayyül etmeden...

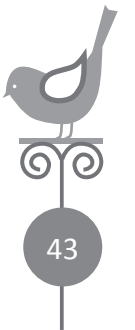
Cemal Süreya Alevi- Zaza asıllıdır. Yıllardır birbirimizi yediğimiz çatışmalar üzerine doğar. "Fırat kenarının ince dumanıdır." Göçebelik ve muhacirliğini sadece toprak üzerinden hissetmez. "Sevdiğinin yüzüne bile sürgündür" Gurbetin anlamını köyden şehre gidince değil, bir yurt vagonunda çocuk yaşta gözlerini açarken öğrenir. "Sesinde hep uykusuz bir Türkçe vardır." Yaşadıklarımızı iki cümlede anlatamazken sizin hiç babanız öldü mü şiirini babasının ölümünden dört yıl önce, Kars şiirini karşı hiç görmeden Paris'te yazar. Bu toprağın adamıdır, Anadolu soluğu almıştır her nefesinde...

Cahit Zarifoğlu sessizliğinin ona Aristo adını kazandırdığı bir lise çağıyla büyüdü. "Bütün büyük acılarının yalnızlığından yontulması" onun insanlar içinden muhacirliğini gösterir. Edebiyat ortamındaki tüm kutuplaşmalara rağmen kapısını şiir için çalan kimseye kapamaz. "Ne çok acı var" ise hem hayatını hem coğrafyasını hem de davasını özetler.

Atilla İlhan, bir avukatın oğlu olarak İzmir'de doğdu. Lisede hoşlandığı bir kıza yazdığı mektuplarda, Nazım Hikmet şiirleri olması hasebiyle kızın öğretmeni mektupları bulunca bunlar yasak diyerek müdüre, müdür milli eğitime, milli eğitim adliyeye, adliye de siyasi suçlara başvurdu. Sırf 16 yaşındaki Atilla, sevdiği kıza yazdığı aşk şiirini nazım dan seçti diye... Daha 16 yaşındayken tutuklandı, üç hafta gözaltında kaldı, iki ay hapis yattı, Türkiye'nin hiçbir yerinde okuyamaz kararı çıkartıldı. Atilla İlhan ise yıllar sonra Türkiye'ye döndüğünde, hala vatandan bahsedecek kadar yerliydi. Çünkü kökleri bu topraklardaydı.

Sezai Karakoç'un özünde daima doğulu bir soluk saklıdır. Kitaplarını satanlar zenginleşirken o hep duvarların sessiz gölgesi olarak yaşar. Türkiye'de, özellikle kendi cenahının içinde yalnızdır. Dışarda ve yukarıda. Her yenilgide kısa bir inzivaya çekilir, sonra bir şey olmamışçasına devam eder yoluna. Kimseyle yan yana fotoğrafı yoktur, televizyona çıkmaz. Yalnızlığı, kalesidir üzerinden tüm Türkiye'yi tahlil ettiği...

Bunlar dört adam. Sembolleşmiş, üzerlerinden pankartlar açılan, milyonları sürükleyen... Hepsinin çıkış noktası bu coğrafya, bu insanlar, ortak yalnızlıkları. Hepsi de hepimizden yerli bu insanların tüm ötekileştirme çabalarımızın aksine. Hepsi iligine kadar Anadolu, bu toprağın insanı. Aynı papatyayı koklayıp, sevdiği kıza aynı heyecanla götüren şairler. Bizim şairlerimiz...

mektup

Nur Ketum

Müstakbel Dostum,

Bu mektubum öncekilerden pek farklı değil doğrusu. Bizim ellerde her şey aynı sayılır. Sen hala yoksun, ben hala arıyorum. Ama değişen bir şey var ki sana olan ihtiyacım ve özlemim gün geçtikçe artıyor. Dünya gittikçe daha yabancı bir yer olmaya başlıyor ve her sabah daha düşünceli uyanıyorum.

Bu sabah başımda tuhaf bir ağrıyla uyandım. Kalkıp yapmam gereken işleri düşündükçe yeniden uyumak istedim. Bazen olur bana böyle. Gerçi her insana oluyordur bu. Belki sana bile. Uyuyup uzun süre uyanmamak isteriz ya hani. Uyandığımızda daha güzel bulmayı umduğumuz dünyaya kendine gelmesi için zaman tanırız. Yeniden uyandığımızda tüm sorunlar yok olacakmış ya da biz güçlenmiş bir şekilde uyanacakmışız gibi gelir. Bir süre bu boşluk hissini yaşadıktan sonra toparlandım ama kolay olmadı. Var edilmiş olmamın nedenlerini hatırlattım kendime. İyi geldi. Etrafımda olup biten her şeyin beni sınamak için var olduğunu hatırladım ve daha sabırlı bir tavır takınarak ayağa kalktım. Sana her yazdığım oturdığım ahşap masama geçip anlatacaklarımı pek düşünmeden bu satırları yazmaya başladım. Bir yandan sokaktaki kedileri izlerken sana asıl bahsetmek istediğim mevzular aklıma doluşmaya başladı. Hatırlar mısın, bir mektubumda sana hayvanlardan bahsetmiştim. Bana insanlardan daha sevecen göründüklerini,

düşünemiyor olduklarına pek inanmadığımı söylemiştim. Bu mektubumda da insanlardan bahsedeyim biraz. Bazen asıl düşün(e)meyen insanmış gibi gelir bana.

İnsanlar dostum. İnsanlar çok tuhaflar ve ben de onlardan biriyim. Her insanın zaafı vardır ama sanırım çoğu insanın ortak zaafı kendilerini fazlasıyla önemserken başkalarına aynı hakkı tanımamaktır. Bu onları gerçekten anlaşılamaz davranışlara iter. Mesela konuşmadığımda sıkıcı derler, konuşunca dinlemezler. İki cümleden fazla konuşunca bakışları sanki “Sus, konuşma sırası bende!” der. Ben de boş konuşuyor gibi hissedip susarım ve böylece hayatımın geri kalanını sessizliğe gömülerek geçirmeye karar verdim. Herkes kendi derdini anlatmanın derdinde. Benim de gelmeni bu yüzden istediğimi düşünme sakın. Merak etme ben seni Momo’dan bile iyi dinlerim.

Bir gün çıkıp gelersen bol bol dinleştirebiliriz, birbirimize hakkı ve sabrı tavsiye ederiz. Unutunca hatırlatırız. Sahte ışıklara kanacak olursa birimiz ötekimiz onu durdurur. Bu yolda yalnız yürümek çok zor.

O gün geldiğinde gerçek dostumuzu bulma yolunda dostun olarak seninle yürüyeceğime söz veriyorum.

Seni sabırla bekleyen müstakbel dostun.

yeni tını

Sude Nur Kayış

Genç adam kulaklıklarını taktı ve gözlerini kapatıp dinlemeye başladı. Son derece odaklıydı, umudunun son kırıntılarını kaybetmemeye çalışıyordu. Kaşlarını çattı ve kendi kendine fısıldarken dinlemeye devam etti:

-Aynı, aynı, aynı...

Sonraki parçalara atladı, onları da dikkatle dinledi. Bütün sesleri ayrı ayrı da bir arada da duymuştu.

Çocukluk yıllarını hatırladı. Yılda bir de olsa yeni bir tını bulunurdu. Aileleri bunu sevinçle karşılar kutlama yaparlardı. O kadar çok dinlerlerdi ki hemen eskitirlerdi. "Ne kadar şanslılarımş." dedi gözlerini aralarken. Yıllar geçtikçe onun da yaşı ilerledikçe yeni tını bulmak imkânsız hale gelmişti. Son yedi yıldır her şey aynıydı. Her yer müzik doluydu ama hiçbirini farklı değildi.

Kulaklıklarını çıkardı ve yine müzikle dolu ama aynı anda birçok yerden ses geldiği için daha rahatsız edici olan daireyi dinlemeye başladı. Dairenin içinde farklı kanallara bağlı birçok hoparlör vardı. Bu sefer ses düzeyi biraz fazlaymış gibi hissetti. Gözleriyle dağınık daireyi tarayıp ayağa kalktı:

-Pencereyi açık unutmuşum.

Yorgun bir şekilde pencerenin kulpuna uzandı. Sokaklardaki hoparlörlerden, alışveriş merkezlerinden ve diğer evlerden gelen düzenli gürültüyü dışarıya itti ve kendi evindeki kısmen az gürültüyle baş başa kaldı. O sırada kapı çaldı, artık duymaya katlanamadığı majör tonlu müziği hemen kapatabilmek için kapiya koştu.

Gelen eşiydi. El salladı, o da karşılık verdi. Genç kadın sessizce içeri girdi. Çantasını kapının yanına bırakıp oturma odasına geçti. Uzun saçlarını elleriyle tarayarak başının arkasında birleştirip bağlamasıyla kulaklarının içindeki parlak tıkaçlar görünür hale geldi. Genç adam tıkaçları görünce aklına o dönüm noktası geldi. Ses tınılarının tükeneceğini öngören bazı firmalar herkese bu kulak tıkaçlarını öneriyordu. Bu istedikleri süre zarfı kadar sağır olmaları demektir. Böylece istedikleri zaman çıkarıp istedikleri kadar yeni tını duymanın zevkini yaşayabileceklerdi. Kullanmayanlar için ise tınılar hızla bitecek, ömürleri boyunca bir daha yeni ses hazzını yaşamayacaklardı. Çocuklar ailelerinin kararlarıyla aynı kararı vermiş kabul edildiler. Genç kadın kulak tıkaçlarının renklerini çocuk yaşta seçtiği içindi ki biri fıstık yeşili diğeri ise cırtlak pembeydi. Artık büyüdüğünden bu renklerden utanıyor, saçlarını sadece evde topluyordu.

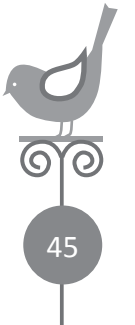
Genç adam karşısındaki ikili koltuğa oturdu ve işaret diliyle sordu:

-Günün nasıldı?

-Sessiz, her zamanki gibi. Senin?

-Gürültülü, her zamanki gibi.

Genç adam içten içe özeniyordu hep eşine. İkisi de yeni seslere açtı ama eşinin duyma garantisi vardı. O ise bir daha duyabilecek miydi, hiç bilmiyordu.

SEZAI

KARAKOÇ

SÖZLÜĞÜ

Diriliş:

Diriliş, Karakoç için akla gelen ilk anlamlarının yanı sıra bir dünya görüşünü ifade eder. Karakoç, diriliş'i, ruhun Allah'ı bilme yolunda karşısına çıkan engellerle savaşını sürdürmesi ve bu savaşta daima galip gelmesi olarak tanımlar Diriliş Neslinin Amentüsü kitabında. Gül muştusu şiirinde de bu savaşın erlerinden bahseder.

"Diriliş bayraklarını taşıyan

Şehit gömleklerini peşin giymiş

Ateşten, sudan geçer gibi geçen

Allah önünde her varı yok gören

Dağların üstünde erip

Kentlere şafaklar gibi ağan

Küçük askerlerini

Gül diksinler diye yeni topraklarına

İnsanın ta gönlüne

Yetiştir erenlerini

Allah'ım

Amin"

Karakoç için diriliş, uğursuz topluluğun karşısında uğurlu topluluğu kurmaktır ve bu yolda yürüyen nesil, kelimelerin zahiri anlamlarına takılmayarak derinine inmek zorundadır.(bkz. Kelime)

Karakoç, yeniden doğuş anlamıyla "diriliş"i henüz

bu dünyadayken yaşamının mümkün olduğunu söyler. Bunun yolu tabiatı yaratıcının tecellilerini görmekten geçer.

"Ey gül sen bahar yağmuruna karışan

Diriliş şarabı olursun bize

Ölüp de dirilmiş çocuklar oluruz biz

Seni kana kana bahar bardaklarından içince"

-Gül Muştusu

Sümeýra Kaya

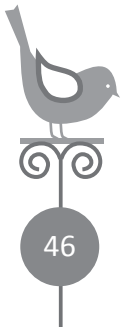
Gül:

Sezaî Karakoç şiirlerinde gül imgesine geniş bir yer ayırır. "Gül" şair Karakoç için pek çok anlam ifade eder, özellikle Gül Muştusu'nda ona farklı anlatımların içinde rastlamak mümkündür.

Gül, bütün çiçeklerin sultanıdır, tıpkı yaratılmışların en hayırlısı olan efendimiz Hz. Muhammed gibi. Sezaî Karakoç da şiirlerinde gül imgesini kullanarak Hz.Peygamber'e atıfta bulunur. Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine şiirinin ilk dizeleri de şöyledir: "Gelin gülle başlayalım şiire atalara uyarak/ Baharı kollayarak girelim kelimeler ülkesine".

Karakoç, O'nun türbesini bir gül bahçesine benzetir. O'ndan gül tohumları saçmasını, şefaati için yaratıcıya yalvarmasını ister:

"Yetiş bize kıyamet bildiricisi

Kıyametteki sevinç muştucusu

Yetiş kabaran yeni toprağa

Kur'an tohumunu ekmek için

Gül tohumlarını saç bize

Gül bahçesi olan türbenden

Ve komşun Tanrıevi'nden

Ve sevgilin olan ve sevgilisi olduğun

Diri Diriltici olanın

Acımasından bize"

Gül aynı zamanda sevgidir, aydınlıktır; gül muştusu güzel bir haberdır.

"Size bir mutluluk haberi gibi

Gül gelecek

Kıyamet demek gülün geri gelişi demek

Gül peygamber muştusu peygamber sesi"

Karakoç, her şey yeniden dirilmek için toprak olsun diye yalvarır Tanrıya. O zaman arzuladığı kurtuluş olan "gül çağı" ideal insanın ellerinde gelecektir. (Bkz. Diriliş)

"Küçük askerlerini

Gül diksinler diye yeni topraklarına

İnsanın ta gönlüne

Yetiştir erenlerini

Allah'ım

Amin"

Kawthar Akraa

Direnış:

Direnış Sezai Karakoç 'un ayağını bastığı zemindir. Dirilişinin temelini direnişinden alır, silahını direnerek doğrultur, şehirleri direnişiyile kucaklar. Hayatı boyunca direnir ve her dizesinde insanlara teslim olmamayı tembih eder:

Biz inkar eder inkarı severiz

Bayram hediyenizi iade ederiz

Biz mahcup ve onurlu çocuklarız.

Karakoç her yanılsa direnmiştir. Fransız sömürgesi-

ne direndiği kadar Sovyetler'e de tepkisini koymuştur. Onun bu kaygan düzende kendine bulabildiği tek sığınak "direnış"ı olmuştur. Bu yüzdendir ki, direniş, her dizesinde gizli yahut aşikâr kendini belli eder.

Kelime en güçlü silahtır

Tutar şehri ve insanı.

Direnış, Sezai Karakoç için "tüm bozulmalara paydos vermektir." Taviz vermektense direnmeyi seçer her şiirinde.

Biz hayret eder, kuvvet eder dudağımızı bükeriz

Dudağımızı kör makaslarla dilim dilim ederiz.

Karakoç için direnmek insan kalmaktır, müslüman kalmaktır, vicdanlı kalmaktır. İnsanların bağırmasının değil direnmesinin, her olumsuzluğa direnmesinin onları hakikate götüreceğini görmüştür ve bunu anlatır.

Kemiklerim değişecek toz toprak olacak belki

Fakat değişmek ruhum.

Masal şiiri tüm doğunun ortak derdini anlatır. Direnmemizi söyler her bir mısrasında, gayret ve dua eder.

Durdu ve Tanrı'ya yakardı önce

Kendisini değiştiremesinler diye.

Zeynep Sena Uzunboy

At:

At, Karakoç'un birçok şiirinde diriliş, tarihi ve savaşçı ruhu temsil eder. "Kutsal At" şiirinde atlar kahramanlığın ve mücadelenin sembolüdür.

"Yurdunu sevenlerin

Gözlerini kimse bağlamaz

At üstünde can verirler

Atla birlik güneş doğarken

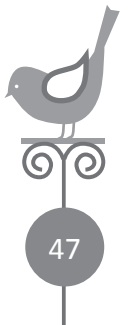
Ve yaşar Cezayir"

Karakoç'un şiirlerinde sıklıkla kullandığı bu kelime, atların üstünde can verip, atlarıyla birlikte yeniden dirilen milletin kahraman duruşunu temsil eder.

Karakoç, "at" kelimesini ölümü ve tabutu sembolize etmek için de kullanmıştır.

"Artık ben gideceğim, ata eğer vuruyorlar

Hatıralarımı birer birer yakacağım."

-Monna Rosa

Karakoç "ata eğer vuruyorlar" ifadesiyle, aslında tabutunun hazırlanışını belirtir. Yine Monna Rosa şiirinde Karakoç "atın kışnemesi" tabirini kullanır. Atın kışnemesi ölümün habercisidir. (bkz. Ölüm)

"Artık ben gideceğim atım kışnıyor;

Bir bebek mum istiyor, bir ölü şarkı istiyor."

Karakoç'un "Tahta At" şiirinde geçen "Kırık ayaklı tahta at" tabiri de tabut anlamında kullanılmıştır.

"Seni bana getirsin ölüm yatağımdayken

Kırık ayaklı tahta at."

Karakoç için "at", ölüm ve yeniden diriliştir. (bkz. Diriliş)

"Doğudan gelen o atlı silüetinin

Atının ayaklarından çıkan toz

Altın tozundan daha değerli

Bir at ki karnında taşıyor bir başkaldırışı."

-Alinyazısı Saati

Nurefşan Yıldız

Ölüm:

Sezai Karakoç ölümü yürekleri sıkan bir şeyden ziyade, yüreklere ferahlık veren bir kavram olarak ele almıştır. Hüzünden çok sevinci, bir çiçeğin solmasından daha açmasını, sonbahar yerine ilkbaharı anımsatmıştır insanlara. Sezai Karakoç ölümü ayrılık olarak nitelendirmemiş, aksine Yaratıcı ile buluşma olarak görmüştür. Leyla ile Mecnun bölümünde ölümü şöyle anlatmaktadır:

"Anlatacaktım ölümlerini bir sonbahar eşliğinde

Bir kış güneşliğinde

Fakat baktım bu ölüm değil diriliştir

Tabiatı aşan bir bildiriştir

Ne güzel ne sarı renk bu göçü anlatır

Bu kan rengi bu kıpkızıl öçü anlatır

Görünüşte kırmızı gerçekte yeşil

Görünüşte öç hakikatte değil

Faninin sonsuzla barışması

Affin mağfiretle yarışması

Yaprağın düşüşü değil bu toprağa

Bir yıldırım çarpışdır dağa

Sonbahar değil ilkbahardır"

Ölümü yeni ve daha güzel nimetlerle karşılanacağımız sonsuz bir hayata göç olarak nitelendirmiş, bir nevi evden eve taşınmak, denizden denize yükselmek olarak tanımlamıştır Alinyazısı Saati şiirinde:

"Öldükten sonra denizin gözlerini gördüm

Denizden denize yükseldim"

Şairimiz ölüm yolculuğundaki duraklardan biri olan "kabir" kavramını akla gelen tüm korkutucu ve iç karartıcı anlatımlardan ziyade, uçsuz bucaksız bir yeşillik, bir çayır olarak nitelendirmiştir. Bu Sesler şiirinde "Ölülerin yatağı sonsuzluk çayırları" mısrasıyla anlatılmıştır.

Sezai Karakoç ebediyetin aldatıcı dünyevi hayattan daha güzel olduğunu anlamıştır. İnsanların en yüksek seviyeye ulaşması demek olan öteki dünyaya geçiş kaçınılmazlığında, ölümü yalnızca bir araç, bir basamak olarak görmüştür. Surette ölüme takılmayarak, haki-katte ölümü yani ilkbaharı görebilmiştir. (bkz.diriliş) Ve bize bunları şu satırlarla anlatmaktadır:

" Anladım onlar ölmediler

Ölüm adına

Ölüm maskesini takınarak

Dönüştüler bir ışığa"

Fatma Durmuş

Şehir:

Sezai Karakoç'un şiirinde 'Şehir' imgesi birbirinden farklı harçların birleştirilmesiyle oluşur. Mesela şairin "Yapı Aralıkları" şiirinde şöyle bir kullanım vardır:

"Çocuklar gözünüzü açın

Gün gelip iş işten geçer

Çember çevirmeyi unutmayın

Yapı aralıklarından bakmayı da"

Şair buradaki "yapı"yı hemen şiirin ikinci kıtasında sağlamlaştırır: "Çocuk dediğin bir eksik yanı olmalı" Ve "yapı"yı çocuk yüreğine göre şekillendirir. İnsana bu yapının boşluklarını fark etmesini öğütler, ardından da nedenini açıklar: "Ki ileride vakit kalsın iyiliğe" Şaire göre iç şehrin yapı aralıklarının iyilik-hasenat ile doldurulması çocukluktan büyümeye doğru olan yolculukta

duyulan pişmanlıkların yaşanmaması için ihtiyaç duyulan yegane şeydir.

Diğer bir kullanım ise esir olunan Şehir'dir. Şair "Esir Kentten Öz Ülkeye" yolculuğunda:

"Seni kuşattı durdu firavun saltanatı

Firavun saltanatı firavunlar sanatı

Ve firavun saati bir kent ördü çevrende

Gülyüzlü yılanlar ve akrepler ülkesinde

Sen güller ve inciler gibi aynı kaldın yine de (II. Simge)"

Şiirde geçen "Sen" öze sadıktır. Hatta özün kendisidir. Aynı şekilde (III. Kurtuluş)ta da "Kanlı bir geçmişini onara onara Kaydı gözlerin öz benliğime" der şair. Burada da sen'in şairi özünden tutup kavraması ele alınır. Yani şair kentinde esirdir ve öz ülkeye geçiş yapmaya ihtiyacı vardır. Sonrasında da: "Ağladım seni içimde bulmanın sevinciyle" diye ekler şair. Ama bütün yazılanların yanında bu mısra belki de şiirinin en yoğun harcıdır, çünkü bu bağlamda "Esir Kent" de "Öz Ülke" de esasında şairin kendi benliğindedir.

Son olarak daha ideolojik olan medeniyet şehir'inde gezinelim biraz. Şair "Kan İçinde Güneş" şiirinde: "Peşte bir kan çemberi / Işıklı çemberler içinde ölümler" diyerek Peşte'nin durumundan (Macar ayaklanması) bahis açar ve "Kelime en güçlü silahtır / Tutar şehri ve insanı" diye ekleyerek kelimelerinin destek birliğini Peşte'ye yollar (bkz.kelime)

Şiire bakılırsa şair için önemli olan mazluma arka çıkmaktır. Doğulu bir şair olarak bir Batı şehri olan Macaristan'ın işgaline karşı tepkisini dile getirmiştir. Ve hatta şair şiirinin sonunda da Macarların başarısından emin olduğunu şöyle belirtmiştir:

"Bir güneş yanıyordu kanda

Küçük fakat sağlam"

Zeynep Berre Tunca

Kelime:

Şair ve kelime kardeştir. El ele verir dans ederler şirden şiire. Onlar dans ettikçe arkalarında bıraktıkları mürekkepten meydana gelir mısralar. Şairlerin adımları, Sezai Karakoç'un adımları. İkinci Yeni sanat anlayışına mensup olan Sezai Karakoç'un, düşünce kapılarına

ulaşan her okurun kolay kolay anlayamayacağı türde, adeta birer parola olarak kullandığı imgeler, şairin iç dünyasıyla harmanlayarak ortaya çıkardığı kelimelerden evrilmiş kelimelerdir. Şair, tuğla olarak kullandığı kelimelerle alışılmamış bağdaştırmalar inşa eder.

"Gelin gülle başlayalım şiire atalara uyarak

Baharı kollayarak girelim kelimeler ülkesine" der şair Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine'de. Bu bir çeşit davettir. Atalarımız, şiire münacaat ve na'tlarla, Allah'ı ve Hz. Peygamber'i anarak başlardı. Bu durumda şair, okuyucuyu; şiire Allah'ı ve Peygamber'i anarak başlamaya davet etmiştir. Bilindiği gibi gül geleneksel edebiyatımızda sevgilinin sembolüdür ve Hz. Peygamber'i ifade etmek için kullanılır. Bize de kelimeler ülkesine Sevgiliyi dilimizden düşürmeden girmek yakışır.

Şaire göre, "Kelime en güçlü silahtır, tutar şehri ve insanı" (Bkz. Şehir) Kelime insanlığı aydınlığa çıkarır. Kelime insanı güçlü kılar.

Kelime hey kelime

Azık için kullanılan

Deve için kullanılan

Savaş için ölüm için kullanılan

Ana için çocuk için kullanılan

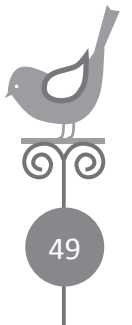
Ezilmiş çarpılmış yıkılmış kelimeler

Ölüm cezasından yapılmış kelimeler

(Zaman Adanmış Sözler, Ses)

Şair, imge yönünden kuvvetli dili sayesinde hali hazırda soyut olan "kelime" sözcüğünü dahi başka soyut anlamlara büründürmeyi başarmıştır. Sezai Karakoç'un lügatinde kelime, ölüm cezasından yapılmıştır, savaş için ölüm için kullanılır, ezilmiştir çarpılmıştır. "Ölüm cezasından yapılmıştır kelimeler"; Karakoç bazen kelimeleri çarmıha gerer böyle. Ölüm hiçbir acıyla karşılaştırılamayacak kadar acıdır. Şair bazı kelimelerdeki acı veren hali de ölüm cezasıyla ilişkilendirir.

Rumeysa Betül Coruk

zeytin ağacında güvercin kafesi

Emine Betül Öksüz

“Dünya Ay Sistemine katılmadan evvel aydınlığa tok bir gezmeyendi. Karanlık sadece geceler içindi. Saklanıyordu aydınlık karanlığın ötesine...” Sözleri torunun sesiyle bölündü Hasan dedenin. “Dede aydınlık ne demek?” diyordu Hasan II sabırsız bir şekilde. “Aydınlık...” dedi dedesi “Temiz kalptir, yardım sever kalptir, merhametli kalptir, bu kalplerin kanıdır. Senin, benim, arkadaşın Üseyin’in, Laz Dursin’in, Hatçe teyzenin, Ökkeş’in zaman makinesidir.” Hasan II’yi cezbeden ifade ağzından çıkmıştı dedesinin. “Dede, nerde bu zaman makinesi?” “Ahh, kınalı kuzum benim, bir tek gökyüzü kaldı ondan geriye. Bir de küçük parçaları uçsuz yüreklerde.” “Neden?” dedi, Hasan II. Biliyordu ki soru sordukça sırlar akıyordu dedesinden. “Sözüme devam edeyim, hikâyenin tamamını anlatayım istersin de mi? Dinle o vakit.

Dünya Ay Sistemine katılmadan evvel aydınlığa tok bir gezmeyendi. Karanlık sadece geceler içindi. Saklanıyordu aydınlık karanlığın ötesine. O zamanlar Ay Sistemi yoktu, Güneş Sistemi vardı. Daha doğrusu Güneş vardı ışıklarıyla. Ta ki kravatlı adamlar toplanıp konuşana dek. Gündemleri Güneş ve onun ışıklarıymış. Işığında görünen suçlar acıtıyormuş gören gözleri. İnanamıyorlarmış insanların böyle cani olabileceğine. İnanmak istemiyorlarmış dalgaların menfaatlerin yanında cennet kuşlarını da kıyıya süpürebileceğine Akdeniz’in Aldeniz olmasına, Hazar’ın ağlamaktan kurumasına.

Görmesek daha iyi demişler. Önce gözleri âmâ etmeye çalışmışlar. Ne kadar çalışmışlarsa Güneş o kadar parlamış “Hakikatten kaçmak anlamsız, sorunu çözmek yerine.” dermişçesine. O parladıkça kravatlı adamlar anlamışlar âmâ etmenin anlamsız olduğunu. Çünkü bazı şeyleri görmeleri لازمmış. Mesela çocuklarının ilk adımlarını, mesela kiraz çiçeklerini, mesela Dünya’nın en büyük festivalini, mesela Everest’i.

Tekrar toplanmışlar. Bu sefer gayeleri Güneş’i hapsetmekmiş. Ay ile anlaşma dahi yapmışlar. Güneş gidince yerine onu koyacaklarmış. Ay’da 2003 yıllık hasretini giderecekmiş o makamda. Yerine geçmeden önce Güneş’i hapsetme görevini ona vermişler. Çalışmalarına başlamış ay, çalışmalarını yarılamış ve çalışmalarının nihayetinde ulaşmıştı isteğine. Güneş’i bir güvercin kafesine koymuştu. Tabii Ay hiçbir zaman vicdansız olmamıştır. Güneş yiyebilsin, karnını doyurabilsin diye zeytin dallarıyla dolu bir erzak dolabı kondurmuştu kafesin bir köşesine.

Zeytin ağacına astıktan sonra kafesi, yükselmiş makamına. Kravatlı adamlar mutluydu, diğerleri şaşkın. Cereyanları gitmişti bir anda tüm başların. Alışmışlardı sonra alışılagedik bir şekilde. Gündüzleri sokak lambaları yakılmış geceleri kapatılmıştı. Tarım ay ışığına uygun bir vaziyete getirilmişti. Suçlular azalmıştı nispeten. Göz görmediğini yok sayıyordu ya da. Ne hakla!

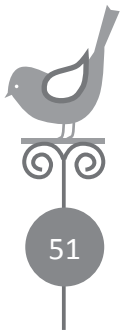

Böyle geçmişti taşlar kadar diri insanlar kadar ölü yıllar. Ne güneş ne de aydınlık hatırlanıyordu artık. Unutturulmuştu Güneş, unutturulmuştu görmek. Ahh yavrum..” diye iç geçirdi bir yandan buğulanan gözlük camını silerken. “Şimdi ise bu gezmeyen Ay Sisteminin en gelişmiş ve canlı nüfusunun en yoğun olduğu gezmeyendir.” Giderek sesi titriyordu. Ağır gelmişti yıllardır sırtında tek başına taşıdığı yükü biricik göz ağrısına anlatmak. “Bir noktada yanılıyorsun dedem benim. Tamam Güneş’i hiç görmemiş olabilirim ama senin çarpan yüreğin yeter de artar bile bilmeme, anlamama ve hatırlamama.” diyerek minik ellerini dedesinin kalbinin üzerine götürmüştü.

Henüz beş yaşındaydı Hasan II. Annesi ve babası o daha kundaktayken göçmüştü. Dedesi büyütmişti bu yaşına kadar onu. Şimdi ise kendi büyütüyordu kendini. Bir masaldı ki bitti, öylece gitti dedesi. Bir tek Güneş’ini bıraktı geride Hasan II’ ye.

Dünya baş döndürmeye devam ediyordu. Hızlanmıştı dönüşleri. Şaşkındı insanlar, şaşkındı gezmeyenler. Karanlığın içinde başları gökyüzüne kaldırıncı rengârenk ışıklarıyla bir cisim takıldı gözlere. O güne kadar yazılmış bin bir âlemlî romanların, masalların, anlatılmış efsanelerin, çekilmiş filmlerin hiçbiri bu cismi tasvir etmiyordu. Biliyordu Hasan II. Güvercin kafesinin kapağı açılmıştı. Son pişmanlık fayda etmişti. Ay ayrılmıştı makamdan.

Alışıyordu insanlar alışlageldik bir şekilde.

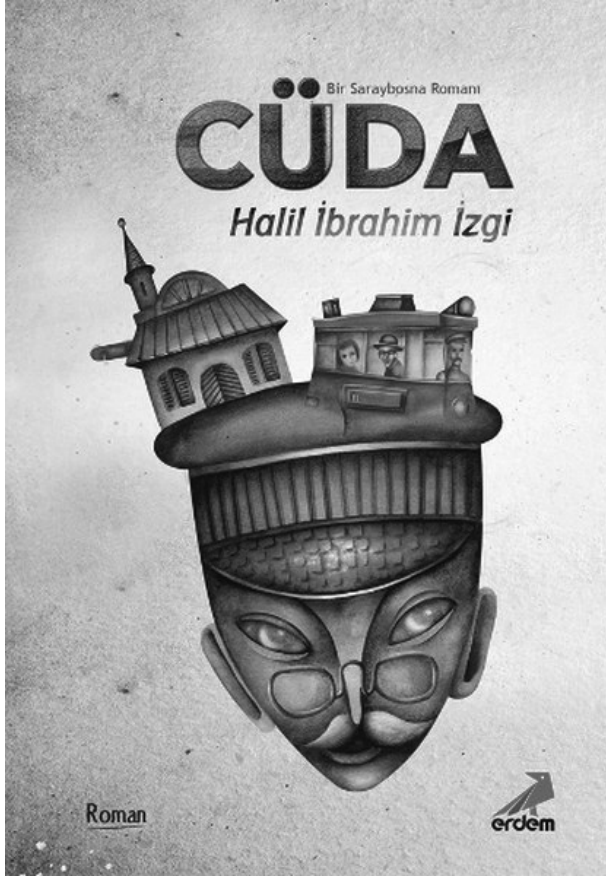

Halil İbrahim İzgi ile, Cüda'nın Öyküsü

Söyleşenler: Sudenur Kayış, Rana Canan Cömert

Aslen Denizlili olan Halil İbrahim İzgi 1977 yılında Isparta'nın Yalvaç ilçesinde doğdu. İlk öğrenimini Denizli'de tamamladıktan sonra 1988 yılında Beykoz Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okumak için İstanbul'a geldi. Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nü tamamladı. Çeşitli dergilerde editör ve yazı işleri müdürü olarak görev yaptı. Halkla ilişkiler sektöründe çok uluslu firmalar için metin yazarlığı ve stratejik planlama hizmetleri verdi. Bir dönem Amerika Birleşik Devletleri ve Almanya'da yaşadıkten sonra İstanbul'a döndü. Şu anda eşi Öznur, kızları Fatma Zehra ve Nurbanu ile Üsküdar'da yaşıyor. Birlikte Masal Bisikleti isimli masal anlatıcılığı projesi için çalışıyorlar. Cüda, İzgi'nin ilk romanı. New York'ta yaşadıklarını kaleme aldığı New York Alaturka ve babalık tecrübelerini not ettiği Bir Babanın İtirafı adında yayınlanmamış iki kitabı daha bulunuyor.

Hürmet ailesi için yemek tarifleri neden bu kadar önemli idi?

Sofralar önemlidir. Bizi biz yapar. Yanımızda bir ağacı, sebze, meyveyi veya belki bir tohumu bile taşıma imkanımız olmayabilir. Ama yemek tarifleri öyle mi? Elinizde bir tarif varsa her şeye yeniden başlayabilirsiniz. Göçmenlerin, muhacirlerin yeni bir hayat kurarken başvurduğu işlerden biridir lokantalar. Gezdiğim birçok ülkede bunun örneklerini gördüm. Muhacir ailelerinde yemek ayrı bir önem taşır. Kültürün eğlenceli ve bir o kadar da değerli bir parçasıdır. Yemekleri özlemek, eski sofraları özlemekle eşdeğerdedir. Bu nedenle Hürmetler yemeğe önem veriyor.

Tarık ölmeseydi Cüda yeni bir başlangıç yapabilecek miydi?

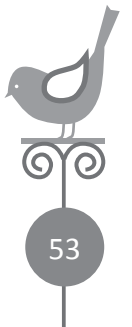
Olan olmuştur ve ihtimaller ihtimal dışı kalmıştır. Hayatımızda kararları vermek yaş ilerledikçe kolaylaşacağına zorlaşır. İronik bir şeydir. Yaşımız ilerledikçe daha çok şey bilip daha kolay kararlar vereceğimizi düşünürüz ama yaşadığımız günler bunun tam tersini gösteriyor. Tarık ve Cüda'nın birlikte yaşadıkları her gün, onlar için yeniden başlamak gibiydi. Cüda'yı yazarken sorulara cevaplar bulmak yerine yeni soruları akla getirmek amaçlarımdan biriydi. İnsanlar onları hatırladıkça yaşarlar, bu anlamda Cüda ile Tarık'ın zaten yeni bir başlangıç yaptıklarını söyleyebiliriz.

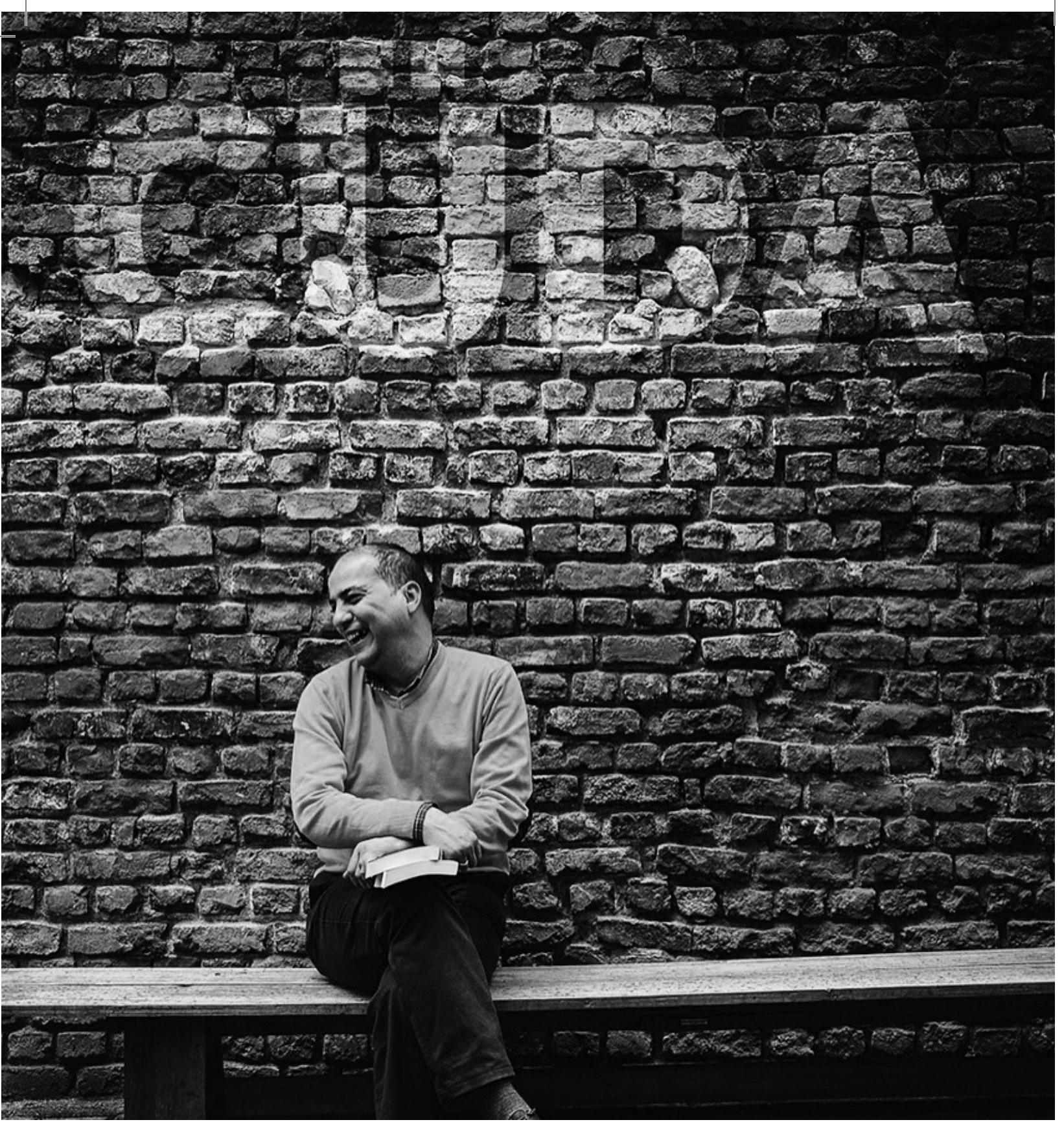
Cüda Bosna'ya gelirken Celal Hürmet'le ilgili ne bulmak istiyordu?

Bosna-Hersek'e gidişlerimde bana hep şu soru sorulur: Defalarca niye gidiyorsun? Ne arıyorsun? Ne aradığımı bilmiyordum. Ne arayacağımı bile bilmiyordum. Sadece bazı duygular beni oraya yönlendiriyor. Sebeplerimi bilsem belki benim için çok cazip olmayacak. Celal Hürmet, yolun başlangıcındaki bir figür ve gizemle dolu bir insan. Kalem değil kelam ehli. Az iz bırakmış. Bir bakıma kendini gizlemiş. Geçmişinden kaçmamış ama onun içine de hapsolmamış. Bulmak istediği şeyi bilmiyordu Cüda. Sadece el yordamıyla, hisleriyle aile arkeolojisi dediğimiz şeyi yapmaya çalışıyordu.

Sürekli göç halinde bulunmak muhacir bir ailenin milli birlik ve beraberlik duygularını nasıl etkiler?

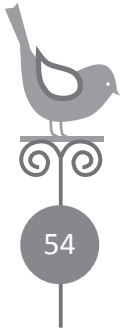
Millet kavramı çok değişkenlik gösteriyor. Bugün Türkiye'nin bir yerinden diğerine gitsek göç etmiş

“

Çocuk yaşlarda kazandığımız okuma disiplini yazmanın kapılarını açmakta anahtar oldu.

sayılır mıyız? Bosna'dan her ne kadar güç şartlarla ayrılırsalar da aynı vatanın başka bir parçası olan Filistin'e göçtüler. Evet evlerinden uzaklardı ama vatanlarındalardı. Esas yıkımın ikinci yer değiştirmesi sırasında yaşandığını düşünüyorum. Filistin'in İsrailleşmesi süreci büyük bir travma yaşıyor. Bundan sonra ailenin yaşadıkları katmerleniyor.

Okulla ilgili unutamadığınız bir anınız var mı?

1988 yılında okula ilk adım attığım günlerde, şöyle düşünmüştüm: Burada sekiz yıl okuyacağım nasıl geçecek acaba? O okulun bir ömür boyu sürececek bir kimlik vereceğini bilmiyordum o zamanlar. Unutamadığım anılarım bir hayli fazla. Birini aktarayım: Kötü bir öğrenciydim. Sınıfı zar zor geçiyordum. Lisede bir dönem notlarım nasıl olduysa iyi geldi. Teşekkür belgesi almaya hak kazanmışım. Ama müdür yardımcımız benim o belgeyi alacak ortalamaya sahip olamayacağımı düşündüğü için zahmet etmemiş. Karneyi aldıktan sonra gidip belgeyi almıştım. Hocamızla karşılıklı gülmüştük. Hayat sürprizlerle dolu.

Yazarlık serüveninize KAİHL'nin etkisi nedir?

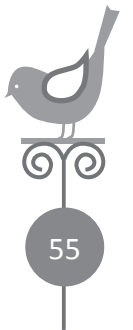
Cüda'yı niye yazdığımı düşünürken yolum KAİHL'ye düştü. Öğrencilik günlerimizde Bosna Savaşı vardı. Okulda bilinç üst düzeydeydi. Cephe komutanlarının isimlerine varıncaya kadar bilirdik. Teneffüslerde, hafta sonları hep savaşın gidişatı hakkında konuşurduk. Cuma akşamları Bizden Bize adlı bir program olurdu biz daimi yatılılar

arasında. Orada Naci Yorulmaz kardeşim Bosna Hersek Milli Marşı'nı okurdu, Boşnakça. Cemalettin Latiç'in yazdığı marş. Onu dinler hüzünlenirdik. Alija'yı hiç görmedim ama hep özledim. Hala çok özlüyorum. Her gidişimde Kovaçi Şehitliği'nde mezarını ziyaret ederim. Dolayısı ile yazmak için gerekçelerim KAİHL'de birikmiş. Bir de Seher gibi güzel bir dergi çıkıyordu okulda. Mustafa Demiray, Mahmut Özdil ve Kerem Abadi benim her zaman hayranlıkla okuduğum kalemlerdi. Hala kendilerine ve yazdıklarına büyük saygı duyarım.

Diğer yandan öğrenciler arasında bir şeyler okumak yaygındı. Uzun Ramazan günlerinde Cevdet Bey ve Oğulları'nı bitirmiştik. İftara kadar vakit geçsin diye. Ölü Ozanlar Derneği'ni öğle yemeğinde masadaki bir arkadaştan alıp akşam yemeğinde geri vermişim. O zaman okumak bize dünyanın kapılarını açıyordu ve çocuk yaşlarda kazandığımız okuma disiplini yazmanın kapılarını açmakta anahtar oldu. Edebiyat öğretmenimiz Ferhan hocama da yazmaya yöreklendirdiği için ayrı bir teşekkür borcum olduğunu düşünüyorum.

Masal Bisikleti nasıl gidiyor?

Masal Bisikleti çok güzel gidiyor. Yakında Türkiye'nin ve dünyanın ilk masal dergisine dönüşecek nasipse. Ailece, eşim ve çocuklarımla birlikte kurduğumuz bir hayaldi. Şu anda geldiği yere bakınca birlikte hayal kurup ardında koştuğumuz bir aile nasip ettiği için Allah'a ne kadar şükretsem az.

raskolnikovlarımız

Rana Canan Cömert

“...Kadın elini uzattı:

-Ne kadar da solgunsunuz! Elleriniz de nasıl titriyor!
Hamamdan mı çıktınız? Neyiniz var?

Raskolnikov garip bir sesle:

-Ateş, dedi. İster istemez sararır insan!

Sonra kelimelerin üstüne basa basa ekledi.

- Yiyecek ekmeğiniz olmazsa elbet sararırsınız.”

Bunlar, Raskolnikov ve rehineci arasında geçen son konuşmaydı. Daha sonra Raskolnikov, elleri titreyerek baltasını kaldırdı ve yaşlı kadını öldürdü. Fakat ben Raskolnikov’un o vurgulayarak söylediği cümlelerde takılıp kaldım. “...yiyecek ekmeğiniz olmazsa...” Bu bir gerekçe miydi? Sebep olarak kabul edebilir miyiz? Cinayet çözüm müydü? Yaşlı rehineci böcek miydi? Oldu mu? Kurtuldu mu dünya? Bitti mi?

Suç ve Ceza’yı ilk okuduğumda tam anlamıyla Raskolnikov gibi hissetmişim. Küçük, duvarları küflü, köhne bir odada boğuluyor, kendimi sokağa atıyor, boğuluyor, bir şey arıyor, bulamıyor, düşünüyordum. O kadını ben öldürmüştüm. Sibirya’ya ben gidiyordum. O bendim. Çünkü ben kitabı okurken, benim Raskolnikov’umu bulmuştum. Herkesin Raskolnikov’u vardır. Katil olur kimininki, cinayet işler, öldürür yaşlı kadınla kız kardeşini. Vahşi! Baltayı saplar kafalarına, boş kafalarına, kanlar akar... Kimininki sadece bir öğrencidir, hayalleri peşinde koşan. Fakat dünya üstüne üstüne gelir. Hayalleri çok uzakta. Ortasında kalakaldığı yolun sonu yok, geride Dünya var, annesi var, annesinden aldığı 30 rublecik var... Masum. Bazen de âşık görürüz onu. Sonya’ya nefretle bakarken bir kıvılcımla küle döner. Kaskatı olmuş kalbi kurşun gibi erir. Sonya... Utangaç, korkak, kuş kanadından narin fakat aynı zamanda paramparça. Bu arada çok yardımseverdir Raskolnikov. Cebinde kalan son parayı; fakir, dul bir kadına verip meteliksiz gezebilir. Fakat öyle bir Raskolnikov var ki hepsinden farklı. Çünkü bütün bu Raskolnikovlar, aslında parça parça

bizden biridir. Herkes sever, âşık olur, merhamet eder, hatta bazen öldürür. Raskolnikov’u Raskolnikov yapan şeye çok az kişi cesaret edebilir. Çok az insan başarır.

O mücadelecidir. O farklıdır, farklı düşünür, farklı görür. Hayatı çok farklıdır. O dünyayı kurtarabilir, yerle bir edip bambaşka bir hayat sunabilir bizlere. Ve bu amaç uğruna öldürebilir. Çünkü o küçük detayları önemsemez. Büyük bir amaç uğruna küçük parazitleri öldürmek suç değildir onun için. Öyle demiyor muydu? O rehineci kadını öldürünce dünya insanların kanını emerek beslenen bir böcekten kurtulacaktı. Öyle bir sistemdi ki içinde bulunduğu; çarkların dişleri önüne ne çıkarsa un ufak ediyor. Ya un ufak olacaksın, toza dönüşeceksin, unutulacaksın! Ya da sistemin dışına çıkacaksın. Raskolnikov kaçtı çarklardan. Ama çarkın dışına çıkmak istemedi, o çarkı yok etmek için önce çarkın sahibi olmak gerektiğini biliyordu. Önce onu yok etmek isteyenleri yok etti. Mücadele etti, çabaladı hatta savaştı. Sonra sistem onu içine çekmeye başladı. Raskolnikov direndi çarklara, öldürdü. Cinayet. Şimdi baştaki cümleye dönelim. “...yiyecek ekmeğiniz olmazsa...” İşte bu Raskolnikov’a çarkın en zayıf yemi olduğunu hissettiren şeydi. Sistemin sahipleri aptal fakat karınları tok. İşte bu Raskolnikov’un ruhunu eziyor, onu paramparça ediyordu. Sefalet... Alçak bir insan olsaydım belki bu kadar ezilmezdi ruhum diyor ve katil oluyor. O her şeye rağmen dertli ve mücadelecı. Düşünüyor.

Aslında bize çok yakın Raskolnikov fakat biraz daha yükseklerde. Daha cesur, daha yürekli, daha korkusuz. Aynı şeyi biz yapabilir miydik? Cinayetten bahsetmiyorum, biz bir amaç uğruna yok olmayı göze alabilir miydik? Veyahut Raskolnikov bir hiç uğruna hiç mi etti o insanları? Ne düşündü o? Ne düşünüyoruz? Biz de biraz daha mücadele mi etmeliyiz? Raskolnikov gibi. Yapabilir miyiz? Bekli de onun gibi düşünmeliyiz. Katil, âşık, yardımsever fakat en çok da mücadelecı Raskolnikov gibi.

hasat

Abdülkadir Öksüz

1

Dramatik bir girişle başladı ademin öyküsü
Bir safsata olarak, asılsız haberi
Kimsenin okumaya tenezzül etmediği gazetelerin
Kahve masalarının sarsıcı diyalektiği

2

İns tarihsel çizgisini
Doğru kaldırdı göğe
Sinematografik bir yaşam vaad etti kendisine

3

Coğrafyasında yeşeren baharın
Hamhalat tohumlarını serpecek
Çiçeğini bekleyecekti bulutların
Fakat,
Göçeben düşünmeye başladı insan
Topraktan uzak
Buna rağmen;
“Geceleri esen, insin duymadığı vurgun rüzgarları
Eski usul döven ve kuru bir at
Mevsimlerin ırgat çocuğu
Doğrul bak, başlamış oldu hasat.”

3

Kar bütünüyle temaşayı çekiyor içine
Huzuru zerkediyor zamanın kızgın mermerine
Bir düşüştür ana rahmı
Bu yönüyle benzer ölüme.

hasan aycın olan çizir

Feyza Nur Kaya

Her insan derdini anlatmak kendini öyle ya da böyle ifade edebilmek ister ve bunu yapmak için farklı yollar, diller kullanır. Hasan Aycın dilinin çizgi olduğunu anlamış ve bundan vazgeçememiş bir çizir. Çizgisi onun asası. Kendine has bir üslubu ile şiir çizen adamdır o. Çizebilmek için ders almamış, herhangi birini taklit etmemiş, takip edilmeyen ya da edilmesi mümkün olmayan bir çizgi dili oluşturmuş. Çizgisiyle konuşan, derdini yalın, şairane fakat çarpıcı bir yolla anlatan çizgizardır Hasan Aycın.

Okulda adını sık sık duyardım ama onunla asıl tanışmam bir kitap fuarında meraktan elime alıp sonrasında hayranlıkla okuduğum ve her tavsiye sorana önerdiğim kitabı Esrarname ile oldu. Yazısındaki o tatlı, akıcı, sıcak ve tek kelimeyle “şiir” gibi anlatışına hayran kalmış ve onun gibi yazabilme isteğiyle okumuştum Esrarname ve Sahipkıran(Hamzaname) kitaplarını ve ardından birbirinden değerli albümlerini de okumaya başlamıştım. Yeteneklerinin yanı sıra onda beni asıl çeken şey müs-lümanca duruşunu, kimliğini ve umudunu koruyabiliyor olması. Muhtemelen birçok insanın onu kendisine bu denli yakın hissediyor ve seviyor olmasının nedeni de Doğulu ve Müslüman kimliğinin, bu kimliğin getirdiği sıcaklık ve samimiyetin eserlerinden okunuyor olması ve ortak dertlerimizi hepimizin adına en harikulade şekilde dile getiriyor olması.

Hasan Aycın'ın çizgisini şekillendiren temel etkinin çocukluğunda yaşadığı ortam olduğuna inanıyorum. İkinci sınıfa kadar yürüyememiş, doğayla iç içe büyümüş bir çocuktan Aycın. Aslıhantepecik'de vaktini bahçede oturup gözlemler yaparak ve etrafındaki sesleri dinleyerek geçirmiş. Çizgilerinde çok sık gördüğümüz kuş, ağaç, el, göz, yıldızlar, çiçekler ve toprak gibi unsurlar yürüyemediği günlerden akıp gelmiş ve konuşmuş kağıdına. Anıları, hayat serüvenindeki yürüyüşü anlatan çizgiler olarak çıkmış karşımıza. Geç yürümüş olmasının yanında çizgisini –karakterini- ve yazısını biçimlendiren diğer etken de içinde bulunduğu şifahi kültür olmuş. Dinlediği hikayeler ve kıssalar...

Kendisini yeterince tanımadığım zamanlarda soranlara karikatürist demem çok muhtemeldi – neyse ki soran olmadı- . Çizgilerini gördükten sonra bunun karikatür olmadığını anlamıştım çünkü kin ve aşağılama yoktu ve güldürmek gibi bir amacı da yoktu ama ne olduğunu ve çizgilerinde vermeye çalıştığı mesajları tam olarak anlamıyordum. Onu anlamaya çalışırken İsmet Özel'in Bocurgat albümünün girişine yazdığı yazıyla anlamaya değil sezmeye çalışmam gerektiğini fark ettim. Ne de olsa bir tür şiirdi bu ve şiiri anlamak diye bir şey yoktu benim için.

Aybüke Büşra Mumcu

15 Temmuz ve Dergiler

Kawthar Akraa

Türkiye 15 Temmuz 2016 tarihinde zor bir gece geçirdi. Yaşananların ne derece önem arz ettiğini, o geceye dair öyküleri Türkiye'nin her köşesine ulaştırmaya çalışan insanların emeklerinden görmek mümkün. Binlerce yazar, çizer, öğretmen ve medya organı hiçbir şeyin unutulmaması için büyük uğraşlar vermiştir. Biz de inanıyoruz ki 15 Temmuz ne kadar gündeme gelirse gelsin "alışılmışlığın" içinde kaybolmayacaktır. Seher dergisi ekibi olarak en azından bunu temenni etmekteyiz. İşte bu sebeple konuyu kendi yorumlarıyla ele alan çeşitli dergilerden bir derleme yapmak istedik. Ümit ederiz ki o geceye dair yeni bir bilginin, hikayenin veya duygunun keşfedilmesine vesile oluruz.

Nihayet Dergi

Ağustos 2016

"Ağustos ayı için dosya konumuzu fotoğraf yapmaya karar verdiğimizde 'Türkiye'nin darbe fotoğrafları'na maruz kalacağımızı bilmiyorduk elbet." diyor Fatma Barbarosoğlu editör yazısında ve devam ediyor:

"Kapağımız, tarihinde ilk defa bombalanan TBMM'nin fotoğrafı. Bu fotoğrafı unutmayın."

Aynı sayının izlek bölümünde fotoğrafların manipüle edilmesi üzerine konuşan Fatma Barbarosoğlu, Beyza Karakaya ve Nazife Şişman; dosya konusuyla da ilgili olarak 15 Temmuz fotoğraflarına yakıştırılan yalan hikayelere değiniyor. Günümüzde fotoğraflar karanlık odalarda basılmıyor, bu durum ise görsel belgelerin güvenilirliğini sarsabilmektedir. Yazarlar, fotoğraflara-özel-

likle de 15 Temmuz'a ait olanlara-bir de bu bakış açısından bakılması gerektiğine vurgu yapıyor.

Son olarak Nihayet Dergi, pek çok meslekdaşı ve iş arkadaşının şehit Mustafa Canbaz için hazırladığı Taziye Defterine büyük bir bölüm ayırıyor. Beyza Karakaya "Fotoğraf için yaşayanlar nasıl bir fotoğraf bırakır geriye hatıralarda?" diye soruyor ve kendi "hatıra" fotoğraflarını anlatıyor Canbaz'a dair: "Bende bıraktığı ilk fotoğraf, karış karış arşınladığı ülkemizi an an fotoğ-

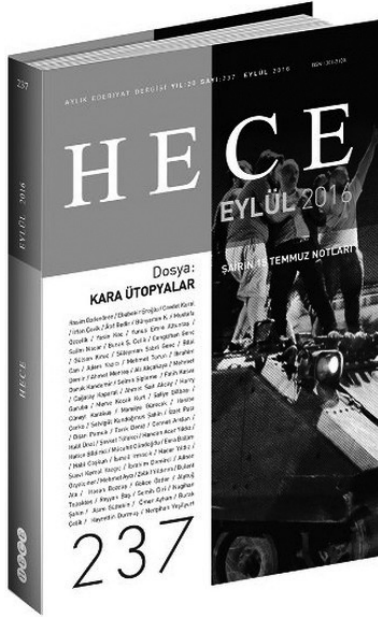
rafladığı arşivi". İkinci fotoğraf, makinesini hediye gibi sunan Mustafa ağabey. Üçüncüsü; halden anlamak, mütebessim çehre ve selam bahsi... O gece sokağa çıktığına dair attığı tweeti olan dördüncü fotoğraf ve al bayraklı tabutunun omuzlarda tekbirle şu kapıdan son kez çıktığı an, son fotoğraf.

Hece

Eylül 2016

Hecenin bu seferki dosya konusu kara ütopyalardır-ki bu konu yaşananlarla bağdaştırıldığında çok manidar olmaktadır: Türkiye'ye yapılan darbe teşebbüsü şayet başarılı olsa idi bugün kendimizi gerçek bir distopyanın içinde bulabilirdik.

Darbe girişimi gecesini "gömülü cevherlerin" görünür

kılışına dair yazmış Ebubekir Eroğlu. Eylül ayı sayısı, onun Vakanüvis'in Notları'ndan 15 Temmuz 2016 şii-ri ile bir de bir köşe yazılarlarından alıntılar bölümünü içeriyor. Bu kısımda darbe girişimini kendi bakış açılarından ele alan pek çok yazarın köşe yazılarından alıntılara yer verilmiş; yazıların anafikirleri ise ortak paydada buluşuyor: Darbe yargıya ve orduya yapılan bir tahribattan başka bir şey değildir ve hiçbir darbe de beğenilecek gibi değildir; Türkiye 15 Temmuz'da sosyologların, tarihçilerin ve daha nicelerin aklını uçuran bir destan yazmıştır, şimdi ise demokrasiye sahip çıkma günüdür. .

Nihayet ekibi distopyalarla 15 Temmuz'u birlikte işleyerek atlattığımız havadislerin ciddiyetine ve köşesinden kılpayı döndüğümüz "kara" günlere vurgu yapmıştır.

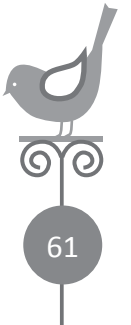
Lacivert

Eylül 2016

Lacivert Derginin dosyası 15 Temmuz olan sayısı ise dolu dolu. Yüz Yüze'de Safiye Balat röportajı, 15 Temmuz Kahramanları ve 15 Temmuz Şehitleri bölümlerindeki gibi, hakkında yazılan ve onunla röportaj yapılan isimler çok. Bu sayı için dergi ekibi Kısa Darbeler Tarihi, Dakika Dakika Darbe Girişimi, Kuleli'nin Geçmiş ve Geleceği adlı bölümler hazırlamış. Lacivert Sözlük

bölümünün yerini ise bu sefer 15 Temmuz'da Neler Öğrendik? almış. Ayrıca En Güzel Gecenin Salaları bölümünde salanın anlamı ve tarihine değinildiği gibi 14 Mayıs 1919 yılında Yunan ordusu İzmir'i kuşatmak üzereyken okunan salalarla 15 Temmuz 2016 salalarının aynı amaç için okunduğuna vurgu yapılıyor: "Memleket işgal altında; herkes sokağa, vatanına ve devlerine sahip çıkmaya!"

Ey mavi göklerin
Beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği,
Şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum,
Senin destanını yazacağım.

Arif Nihat ASYA

Beyaz Bulut

Eylül-Ekim 2016

Bu sayıda darbe girişiminin dış basında nasıl bir yankı uyandırdığına ise uzunca yer verilmiştir. Batı'da Darbe Girişimi ve Sonrası Manzaraları ile İslam Dünyasından Darbeye Tepkiler kısımlarında "Avusturya: Hem Dobra Hem İkiyüzlü", "Independent: Sosyal Medya Üzerinden Erdoğan-Hitler Benzetmesi" ve "Müslümanlar Türkiye İçin Meydanları Doldurdu" başlıklı yazıları ve daha fazlasını okumak mümkün.

Bu sayıda bahsedilmesi gereken çok özel bir bölüm vardır ki o da 15 Temmuz gecesi ailesi ile Çengelköy'de bir lokantada otururken kendisini ve ailesini darbeci askerlerin önünde tek sıra halinde tutulmuş bulan 14 yaşındaki bir kız çocuğunun günlüğünden aktarılan olaylardır. Halenur Türkan, iki ablası, annesi ve babasıyla saat 21.00'dan başlayarak ertesi günün sabahına yani saat 07.15'e kadar yaşadıklarını; silah ve uçak sesleri ile bağırarak askerlerin gürültüleri arasında hissettiklerini yazıyor.

Son olarak Lacivert ekibi her sayısında yer alan İyi Şeyler Ajandası kısmına Şehit Halil Kantarcı adına yapılacak yetimhaneye ve şehit ailelerine gidecek yardımların maddelerini eklemiştir.

15 Temmuz özel sayısı hazırlayan çocuk dergileri de var. Örneğin Beyaz Bulut dergisi, yazarlarıyla "vatan"-nın anlamı üzerine yaptığı bir röportajı aktarıyor. Kimileri vatani camideki amcanın şeker uzatan eli olarak anlatmış, kimileri sokakta oynayan çocukların cıvıltıları, kimileri güven, ev, anne demiş vatana. Bu açıdan Mümine Yeşilmen'in kaleminden çıkan kapak resmi, ağzı kulaklarına varan kız çocuğu; kuşlar, dalgalanan bayrak, cami ve laleleriyle adeta röportajı resmediyor.

15 Temmuz alegoriyle yazılan Sarmaşık İstilas masalı Meryem Uçar'ın elinden. Uçar, masalında Dostluk Dağı'nın eteklerindeki güzel bir cümbüşün nasıl kötü amaçlara sahip bir karga tarafından atılan tek bir sarmaşık tohumuyla neredeyse yok olmak üzere olduğunu anlatmakta. Tıpkı ülkemizde de olduğu gibi, o güzel cümbüşün cesur ve akıllı kuşları, arıları ve böcekleri sarmaşığın tehlikeli yayılışını ve çiçeklere yaptıkları kıyıma durdurmuş, yere gizlice atılan her bir tohumun bile icabına bakmıştır. Böylece Dostluk Dağı eteği sakinlerinin altından kalkamayacağını öğrenen karga, dağı terk etmek zorunda kalır.

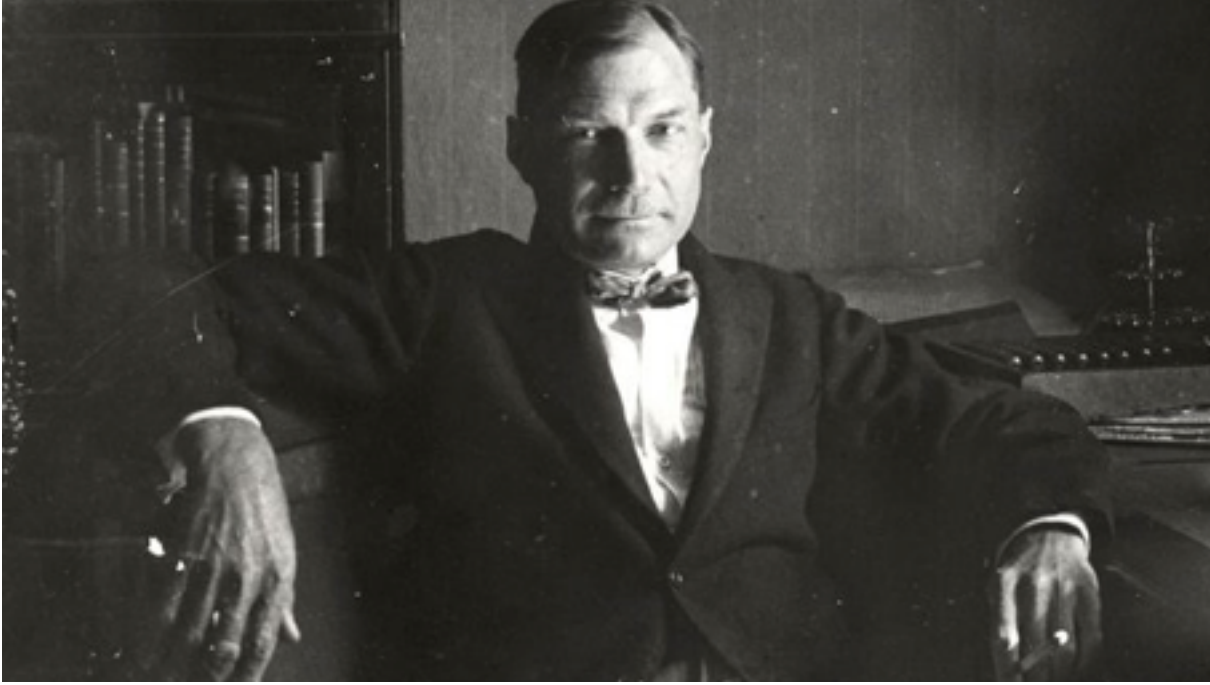

yevgeni zamyatin – biz (мы – mıy)

Yağmur Alankuş

“Ben yürümenin, marş adımı atmanın ötesine geçip uçabilenler için yazdım.”

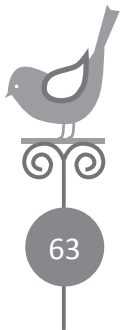
26. Yüzyılda geçen kitap, D-503 adlı karakterin bakış açısından Yeşil Duvar ile korunan tek ve mutlak devlet anlayışıyla doğrusal geometrinin hâkim olduğu İyilikçi'nin önderliğindeki distopyayı anlatıyor. Bu dünyada hayal ve düşünceye yer yok, “ilkel” insanların sahip olduğu özgürlük, aşk, kıskançlık gibi duygulardan ise oldukça uzak.

Yevgeni Zamyatin 20 Ocak 1884 günü Lebedyan şehrinde, yoksul bir ailede doğdu. Müzisyen annesinin desteğiyle erken yaşta okumaya başladı, 4 yaşında Gogol okuyordu.

İş stajlarında İstanbul, İzmir, Beyrut, Port-Said,

Yafa, İskenderiye, Kudüs gibi birçok yeri gezdi. 1905 yılında Potemkin gemisindeki isyana tanık oldu. 1923 civarlarında yazılan Biz romanı ise Zamyatin hayatı boyunca Rusya’da yayımlanmadı fakat kitabı el yazmasından okuyanlar Rusya ile ve o dönemin siyasetiyle ilgili olmamasına rağmen ideolojik olarak Sovyet Rusya’ya karşı bir karalama kitabı olarak yorumladılar. Zamyatin’in edebi etkinlik alanı daraltıldı. Daha sonra Gorki’nin desteğiyle 1932 yılında Fransa’ya gitti. Sovyet Sosyalist Cumhuriyet’e karşı çalışmalara katılmadı. Paris’te 10 Mart 1937 günü öldü.*

* Kaynak: Kültürelması

George Orwell ve başyapıtı 1984'ü duymayan artık kalmadı. Fakat ünlü kitabın asıl esin kaynağının "Biz" olduğunu bilinmemekte. Orwell bu kitabı birçok defa övmüş, hayranlığını her defasında belirtmiştir. Bu kitaptan ilham alarak kitabını yazdığı doğrultusundaki fikir ise iki kitap karşılaştırıldığında görülen benzer amaç ve fikir doğrultusunda kanıtlanır. Biz; "Cesur Dünya (Aldous Huxley) ", "Otomatik Piyano (Kurt Vonnegut)" "Fahrenheit 451 (Ray Bradbury)" gibi başarılı bilimkurgu kitaplarına da ilham kaynağı olmuştur. Bu kitabın sosyalizm eleştirilerinde yeni bir dönem başlattığı rahatlıkla söylenebilir.

Kitap, gezegenler arası yolculuklar sağlayabilecek elektrikli ve ateş soluyan güçlü bir makine olan İNTEGRAL'in yapımı duyurusuyla başlıyor. Bu makinenin baş mühendislerinden, matematikçilerinden olan ana karakter D-503'ün, I-330 adlı kadınla tanışmasıyla işler farklı bir hal alıyor. Kadının onu etkilemesi doğrultusunda isyan hareketine çekilmeyi başarıyor. Kendini ve Tek Devlet'i sorgulamaya başlayan ve anlayamadığı ihtiyaçlar ve insansı duygular hisseden D-503 hasta olduğuna kanaat getiriyor, dehşete düşüyor ve doktora gidiyor. Bu vahim durum için ise acilen ameliyat olması gerekiyor.

Makas-dudaklar parladı, gülümsedi.

Durumunuz kötü! Galiba içinizde bir ruh oluşuyor.**

Kitap Tek Devlet'in Fikir Birliği gününü anlatarak devam ediyor. İyilikçi'nin seçildiği ve yeni üniformaların dağıtıldığı bugün de defalarca sarsılmaz bilgeliği kanıtlanmış olan İyilikçi her ne kadar 48.defa oybirliğiyle seçildi duyurusu yapılıyor olsa da ilk defa "hayır" diyenler ve karşı çıkanlar yüzünden karmaşalar çıkıyor.

"Bizim saklayacak ya da utanacak hiçbir şeyimiz yok, biz seçimleri dürüstçe ve gündüz gözüyle kutluyoruz. Ben herkesin İyilikçi 'ye nasıl oy verdiğimi görüyorum: herkes İyilikçi'ye nasıl oy verdiğimi gö-

rüyor "herkes" ve "ben" tek bir "Biz olur, başka türlü nasıl olabilir?"***

Kitap her ne kadar D-503'ün yazıtları olarak yazıldığından yer yer kopuk ilerlese ve hikaye örgüsü zayıf gibi hissedilse de dili akıcıdır ve geometri ve matematik terimleri, olayı rasyonel biçimi kavratacak sıklıkta. Bazı bilimkurgu kitaplarından farklı olarak politik yönü ile ortaya çıkar. Kitabın ithaki yayınevinin kapağı ise adeta vahşet saçan İntegral adlı makineyi basit bir şekilde sunmakta.

Kitap buruk da olsa umut verici bir şekilde sonlanıyor. Karakterin Tek Devlet'i çevreleyen Yeşil Duvar'ın arkasında ne olduğunu öğrenmesi, tüm insanların olduğu beyin ameliyatları ve İntegral'in asıl amacı anlatılıyor.

– Bana sonucu, en üst, en büyük sayıyı söyle.

– Saçma! Sayıların sayısı sonsuzdur, sen hangi sonucu istiyorsun?

– Peki, sen hangi son devrimi istiyorsun? Sonuncu ayrı bir şey yok, devrimler sonsuzdur. Son devrim çocuklar içindi: çocuklar sonsuzluktan korkar, çocukların geceleri rahat uyuyabilmeleri için gerekli olan ise...****

Yevgeni Zamyatin kitabında kendi benliğinden ve doğadan uzaklaşmış insanın tek devlete ait oluşunu ve kişiselliğin olmadığı bu dünyayı anlatmıştır. Bu dünyaya karşı çıkanlar ise olayın asıl kahramanları rolünü üstlenir. Zamyatin, devrim için uğraşan insanların en önemli özelliğinin hayal gücü olduğunu düşünür, baskıcı ve otoriter bir sistemde hayallerini gerçekleştirmeye çalışmak; devlete karşı yapılan bir devrimdir. Müziğin ve şiirin devlete karşı bir vazife olduğu düşünülen bir dünyada hayal gücü ne kadar barınabilir? Nefes kesici bir kitap, mutlaka okunmalı.

** Sayfa 94

*** Sayfa 144

**** Sayfa 241